

176452

Dr. Baranyay József:

Atlantisz, az elsülyedt világrész

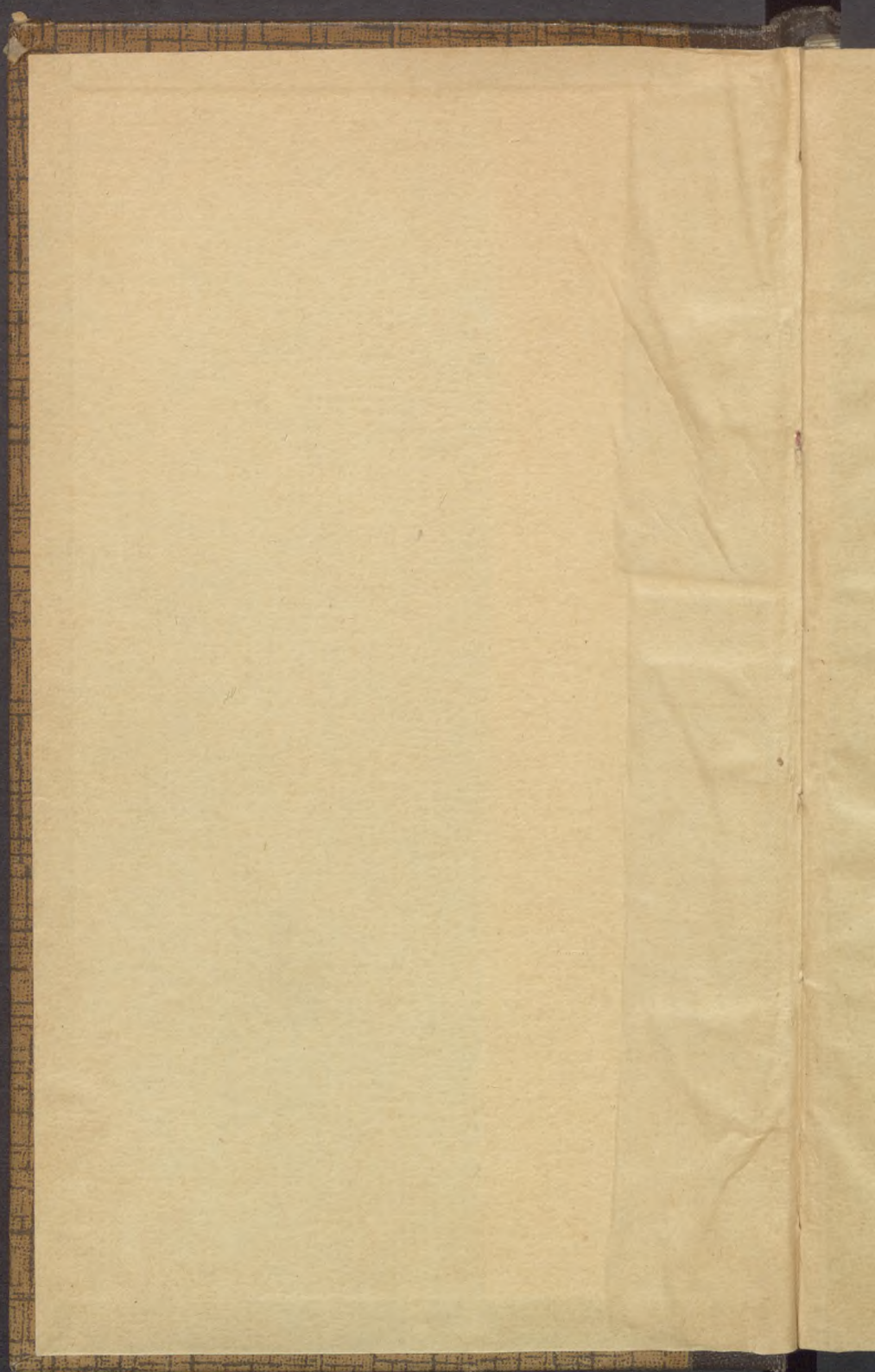
A legújabb kutatások eredményei

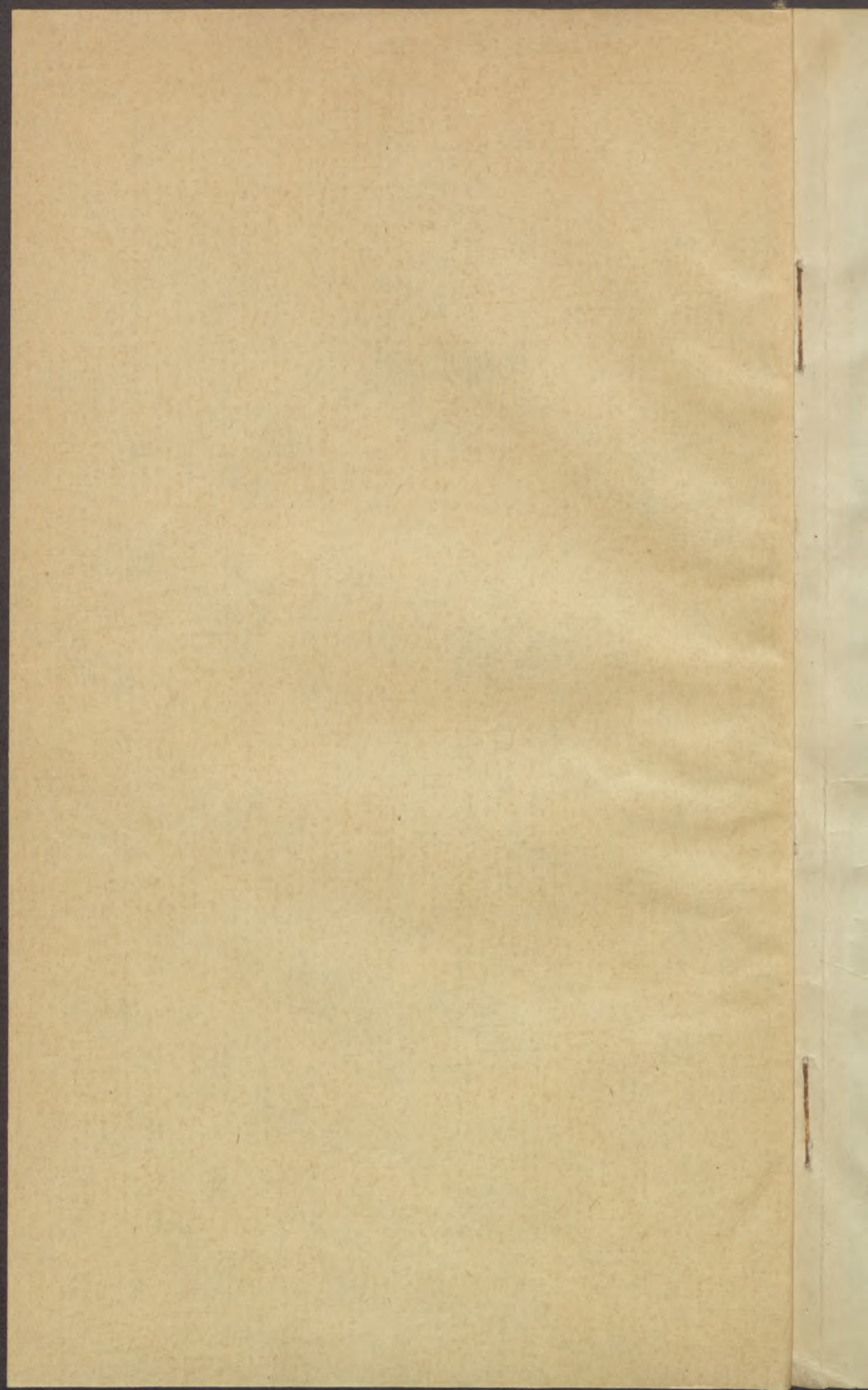
Komárom, 1930.

Külön lenyomat a Barázda 1929. évfolyamából.

A szerző kiadása.

J. Garanyosy

Dr. Baranyay József:

Atlantisz, az elsülyedt világrész

A legújabb kutatások eredményei

Komárom, 1930.

Külön lenyomat a Barázda 1929. évfolyamából.

A szerző kiadása.

250

176402

R
1965

~~HEE~~

Nyomtatta Metlesich Kálmán könyvnyomdája

Komárom

~~30.729~~

M. M. MUZEUM KÖNYVTÁRA
II. Nyomt. Noveleknapló
1932. év 12.

Dr. Baranyay József:

Atlantisz, az elsüllyedt világrész

Ősidők óta él az a mese, hagyomány, néphit, hogy valamikor régesrégen az Atlanti-Oceánban létezett egy hatalmas földrész, az *Atlantisz*, amelyen magas műveltségen álló népek laktak, de egyszer egy szörnyű napon és éjjelen borzalmas katasztrófa érte ezt a földrészt, tüzhányók törtek ki és tüzek lángtengere elpusztított mindent s amit a tűz meghagyott, az a víz martaléka lett. Mert az egész világrész a tenger mélyébe süllyedt és elnyelték a tenger tajtékos hullámai . . .

Sokáig mindezt az emberek képzelete szülte alap nélküli csodamesének tartották a tudósok és nem sok ügyet vetettek rá és aki hinni mert ebben a mesében, azt szánalmasan lemosolyogták.

Egy azonban bizonyos. Atlantisz, ez az elsüllyedt világrész olyan téma volt mindig, amely iránt még az is érdeklődött, aki az egész Atlantiszt a mesék országába tessékelté vissza. Az emberek

mindig szívesen beszéltek, hallottak és olvastak róla. Ez a közkedveltség okozta aztán azt, hogy igen sok író fantáziáját megragadta ez a kérdés és igen sok író irt már Atlantiszról. Irtak erről regényt, elbeszélést, szindarabot és mozi-drámát s mindegyiknek megvolt és megvan a maga olvasó- és nézőközön-sége.

Ez a nagy és soha se fogyó érdeklődés teszi indokolttá, hogy ezzel az általános érdeklődést keltő témával itt részletesen foglalkozzam és kedves olvasóimat megismertessem az Atlantiszkérdés és kutatás eddig elért eredményével.

És erősen hiszem, hogy olvasóink mohó kíváncsisággal, érdeklődéssel fogják ezeket a sorokat olvasni, mert hiszen több ezer, sőt több, mint tízezer éves titok megfejtéséről fogok itt szólni.

Ismeretes, hogy Komárom halhatatlan költő-fejedelem szülöttjének, Jókai Mórnak csodálatos fantáziáját is foglalkoztatta ez a téma, amikor megírta „Oceánia, vagy egy elsülyedt világ rész” c. regényét. Az újabb kutatások mind jobban bizonyítják, hogy nem is igen kellett nagyon csapongania Jókai fantáziájának, mert az elsülyedt világ rész kultúrája sokkal előbbre volt, mint a mi kultúránk.

A néphagyományokat, mondákat, regéket, a régi ókori írók történeteit sok ideig mesének szokták tartani. Ezt a tételt először döntötte meg Schliemann, a híres német régész, aki azt mondotta, hogy minden ősrégi történetnek megvan a maga történeti alapja. Az emberi fan-

tázia nem találta ki ezeket a történeteket, legfeljebb csak kiszínezte. Homéros Iliászát Schliemannig mesének tartotta az egész világ Trójával, Achillessele együtt elejétől végig. És Schliemann szembe mert szállni az egész világ közvéleményével és azt mondta, hogy Trója nem mese, Trója, ez az ősrégi város létezett. A tudós világ nagyot kacagott az állításon. Schliemann ez nem hozta ki a sodrából. Kisázsiaiban mutogattak egy dombot, mint ahol a mesebeli Trója állott volna. Az egész világ kacagása között Schliemann ott ásatni kezdett és a kacagó tudósok ábrázata hosszúra nőtt, amikor Schliemann kiásatta Trója város romjait, amelyek a legcsekélyebb részleteiben is megégyeztek az eddig mesének tartott Homéros Iliászánaak adataival.

Trója ősrégi városnál elért sikerei arra buzdították Schliemannt, hogy a szájhagyományok alapján másutt is ásasson és a szájhagyományokba vetett hite sehol se csalta meg és sok-sok ősrégi csodás kincset tárt föl e világ-hírű régész kutató ásója és mindenhol bebizonyította a feltárt csodás emlékekkel, hogy a hagyományoknak, a régi írók történeteinek megvan a maga alapja.

Ma már tudják, hogy Odisszeusz vándorlásai se pusztá mesék, sőt biztosra vehető, hogy Odisszeusz az elsüllyedt Atlantiszon is megfordult.

A földkerekségen nincs olyan nép, amelynek meséiben elő ne fordulnának a sárkányok, amelyeknek leírása minden népnél ugyanaz: bőrszárnyu, kigyózó

testű, óriási gyikok. Tessék megnézni az őslénytanban az óriási szárnyas gyikokat és mindjárt elhiszük, hogy a népmesék sárkányait nemcsak a nép fantáziája szülte, hanem egy csomó visszamaradt példányt látott az ősemlék és ezen szörnyállatok emléke évezredek óta megmaradt az emberiség emlékezetében.

A népmesék törpéit Stanley fedezte fel a legsötétebb Afrikában. Az óriások félreismerhetetlen nyomait most találta meg egy tudós a Husvét szigeteken. (Az óriásokra még visszatérünk.) A mesék üveg- és jéghegyei a jégkorszak emlékei stb.

Szóval a régi görög és egyiptomi írók történetei Atlantiszról, az elsüllyedt világrészről szintén nem tartoznak a mesék világába.

A több méter hosszú sárkányszerű szörnyetegeket nem feledte el az emberiség, pedig százezer esztendőök teltek el azóta. A gyikokról ma is tudjuk, hogy, ha letörik a farka, az hamarosan kinő újra, mint az ember körme, vagy a haja. Az ősvilági szörnyeteg gyikjainál is így volt ez és természetesen fokozott mértékben és aminthogy ma is hallunk kétféjű borjuról és egyéb szörnyszülöttekről, az őskorban ilyen szörnyszülöttek igen gyakoriak voltak és innét valóak a népmesék sokfejű sárkányai, amelyeknek hiába vágta le az egyik fejét, a farkát, vagy a lábát, azok újra kinőttek, mintahogyan kicsiben az most is megvan a kis gyikocskáknál. De a népmese hőse mégis csak tudta az orvos-

ságát annak, hogy a levágott sárkánykigyó feje, farka, vagy a lába ne nőjön ki újra és égő fával égette ki a levágott testrész helyét és akkor nem nőtt ki újra. Ha a kis gyík letörött farka helyét tűzzel vagy lápiszkóval kiégetjük, szintén nem nő ki az elvesztett végtagja. Ime a népmesék sárkányainak megvan a maga őstörténeti alapja.

Az ázsiai Góbi-sivatagban kutató amerikai tudósok ötvenméteres óriásgyíkok csontvázát és hatméteres dinosaurusz tojásokat találtak nemrégiben és akkor még meri-e valaki mondani, hogy a népmesék óriási sárkányai csak mesék...

Atlantisz, az Európa vagy Afrika és Amerika között hajdan elterülő földrészt valami borzalmas katasztrófa pusztította el és ezt a rettenetes pusztulást sok-sok ember látta és annak a pusztulásnak szörnyűséges emléke, mint a sárkányokba vetett hit, fenmaradt az emberek emlékezetében egészen napjainkig, tehát egyik bizonyossága annak, hogy egy nagy, egy egész kontinenset elpusztító rettenetes katasztrófa borzalmas színjátéka tényleg lejátszódott a föld történetében.

Van egy ősrégi görög rege, amely azt mondja, hogy Kréta szigetén Minosz királynak volt egy utvesztője, labirintja, ahol egy bösz bika, a Minotaurusz élt és annak athéni ifjakat kellett feláldozni. Ki hinné, hogy ennek a hihetetlennek látszó mithológiai történetnek, hitregének is megvan a történeti alapja. A legújabb kréaszigeti ásatások feltárták ezt a labirintot, amely nem volt más,

mint a bikaviadalok színhelyének szánt óriási cirkuszszerű épülettömb tekervényes utvesztőkkel. Ide vitték a foglyul ejtett athéni ifjakat, akiknek aztán élet-halálharcot kellett vívniok Minosz krétai király felbőszített, vad bikáival. Ez egyenlőtlen viadalban mindig az athéni ifjak hulltak el, innét támadt aztán a krétai Minotaurusz (Minosz király bikája) regéje. A bikaviadal a krétai nép nemzeti játéka volt éppen úgy, mint most a spanyoloknak, csak hogy a krétai viadalokban nem a bikák, hanem a fogoly athéni ifjak véreztek el.

A Babel tornyát, a vízözönt, Sodoma és Gomora elpusztulását sokáig mesének tartották a tudósok, de az újabb régészeti kutatások, ásatások bebizonyították, hogy mindegyiknek megvan a maga történelmi alapja.

Száz és száz példát tudnék még felhozni annak igazolására, hogy a szájhagyományoknak mindig megvan a kellő történelmi alapjuk.

Az Atlantisz elsüllyedt világrész meseje se mese már többé, mert a bizonyítékok egész láncolata szól amellett, hogy igenis ilyen világrész létezett, de egy borzalmas vulkanikus erő a tenger mélyébe süllyesztette.

A Pláto Atlantisza, Theopompos Merope, az elsüllyedt világrész és város, amelynek létezését Origenes, Porphyrius, Humboldt tagadják és a mesék világába utalnak, ellenben Posidonius, Solon, Pláto, Plinius, Amiánus Marcellinus, Tertulián, Scherer, Buffon és még sokan valóban tartanak, ott alussza több,

mint tizezer éves siri álmát az Atlanti-oceán mélységében. Ez volt a régi kor kontinense, amely Európán, Afrikán és Ázsián kívül még létezett és amelyet a bátor karthagói hajósokon kívül a többi népek csak bizonytalan rege gyanánt ismertek.

A hét görög bölcs egyike, Solon, athéni törvényhozó (Kr. e. 640—559) amikor Egyiptomban utazott, megfordult egy ősrégi egyiptomi városban, Saisban is. Ez a fáraók székhelye volt és ott mutogatták Osiris isten sirját is. Messze földön híresek voltak a saisi bölcsek. Ezekről a saisi bölcsektől hallotta Solon Atlantiszt említeni, amelyet egy borzalmas katasztrófa elsüllyesztett. Kétszáz évvel később egy másik görög bölcs, Pláto, vagy Pláton (Kr. e. 427—347) részletesebben foglalkozik a saisi bölcsek által Solonnak említett Atlantisszal, amelynek a tengerből még kiálló hegycsucsai a Madeira, az Azori, a Kanári és a Zöldfok szigetek, amely szigetekről a nagy Földismerő Reclus „A Föld“ című nagy művében azt mondja, hogy állandóan süllyednek. Az Atlantisznak ezek voltak a legmagasabb hegycsucsai és a völgyekben levő városokat az Atlanti tenger örökös árja borítja.

Pláto Solon után, aki értesülését egyiptomi papoktól nyerte, egy idős Atlasról beszél, aki szerinte sem Görögországban, sem Afrikában nem lakott, hanem egy megmérhetetlen nagyságu szigeten, valahol az Atlanti tengerben, túl Herakles oszlopain, azaz Gibraltáron. Pláto e szigetet Atlantisnak nevezi és

nagyobbnak mondja, mint Ázsia és Libia együttvéve.

Plátó a sziget történetéről ezeket írja:

„Neptun osztályrészül nyerte e szigetet. Majd nőül vette Clitot, aki a monda szerint a földből kinőtt Euneor és Leucippe leánya volt. Ebből a házasságból öt pár ikergyermek született. Neptun e tiz gyermeke között osztá fel az egész szigetet. A sziget középső, legnagyobb és legszebb részét Atlasnak adta és egyben őt tette meg a sziget királyának. Gadiros a sziget végső felét kapta, a Herkules oszlopai és Gades felé eső partokat. A többi testvérek a sziget egyéb részét kapták. Utódaik több nemzedéken át virágoztak e szigeten. Uralmukat kiterjesztették a szigeten túlra is, a szomszédos szigetekre, egész Hétrúriáig és Egyptomig. Hatalmukat Görögországra is ki akarták terjeszteni, de az athéniek és társaik megverték az atlantiszbelieket.

Plátó Atlas birodalmát úgy írja le, mint eszményképét a jó és bölcs állam-szervezetnek. Az ég megáldotta ezt a birodalmat minden földi jóval, népes volt, gazdag hasznos állatokban, értékes kincsekben, a lakói hírnév és dicsőségben úsztak. Nagy szárazföldi és tengeri hadserege volt e birodalomnak erős hajóhaddal. A tudomány, a művészet elképzelhetetlen magas fokon állott. Plátó valószínűleg tejjel-mézzel folyó Kánaánnak festi ezt a minden jóval megáldott földet, ahol Atlas és maradékai valószínűleg földi paradicsomban éltek. A jólét azonban meglazította az erkölcsöket, kicsapon-

gásba fulladt a józan ész és ez megásta sirjukat.

9000 év óta lakták már Neptun ivadéka ezt a boldog földet, amikor borzalmas elemi csapások egészen eltörölték ezt a Kánaánt a föld, illetve a tenger színéről. Borzalmas földrengés és vízáradás zúdult erre a hatalmas földrészre, amely egy nap és egy éjjel úgy eltüntette ezt a földet, hogy nyoma is alig látszott. A tengernek azon részét, ahol Atlantisz elsülyedt, olyan sűrű iszap borította el, hogy ott a tenger hozzáférhetetlen lett. Ez Solon előtt kilencezer évvel történt volna.

Baudelot, Kant és mások az Azori és a Kanári szigeteket úgy tekintik, mint az elsülyedt Atlantisz maradványait.

Plátó azt mondja többek között Atlantiszról, hogy annak nagy gyarmatai voltak nemcsak Európában, Afrikában és Ázsiában, hanem az oceán tulsó oldalán, vagyis Amerikában is.

Az a katasztrófa, amely Atlantiszt elpusztította, nagyon hasonlít a bibliai özönvíz mondájára.

Plátó szerint az egyiptomi saisi bölcsek azt is elmondták Solonnak, hogy ez az özönvízszerű pusztulás a templomi feljegyzésekben meg van öröktve, és ez a pusztulás kilencezer évvel Solon előtt történt.

Azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha ide jegyzem, hogy van olyan felfogás is, amely szerint Atlantisz volt az emberiségnek és minden kultúrának a bölcsője és kútforrása és hogy Atlantisz elpusztulása volt az igazi özönvíz és az erre

vonatkozó mondák mind innét veszik eredetüket.

Énok próféta könyvében is olvasunk egy, az óceánban elhelyezkedt szigetről, amelynek fényes, virágzó városai voltak.

Plutarchus és Homéros is emlegetnek szigeteket az Atlanti-óceánban, amelyek Heraklesz oszlopától, vagyis Gibraltártól néhány ezer stádiumra fekszenek.

Aelianus azt mondja többek között a „Varia historia” című könyvében: Silénus beszélte Midas királynak, hogy Európán, Ázsián és Afrikán kívül van még egy kontinens az Atlanti-tengerben, amely nagyobb, mint az akkor ismert világrészek együttevét. Ez a föld roppant gazdag és annyi ott az arany és az ezüst, hogy csak annyi az értéke, mint nálunk a vasnak.

Diodorus Siculus említi, hogy a föníciaiak egy nagy szigetet fedeztek fel az Atlanti-óceánban, amely hajón néhány napi járásnyira fekszik Heraklesz oszlopától és csodálatos dolgokat beszél e sziget gazdagságáról, szépségéről és lakóinak nagy műveltségéről.

Egyik római történétíró, Tigonides azt mondja a galliaiakról írott könyvében, hogy a galliaiak egy távoli szigetről beszélnek, ahonnan ők származnak.

A korinthusiakhoz írott levelében Szent Kelemen azt mondja, hogy künn az óceánon más világrészek is vannak az ismert kontinenseken kívül.

Bancroft azt írja, hogy az észak-amerikai okaragan indiánok azt mondják, hogy ők egy nagy szigetről szár-

maznak, amely az oceánban terült el. Ezen a szigeten fehér emberek laktak és a lakosok gonoszsága miatt borzalmas módon pusztult el ez a sziget és a tengerbe süllyedt.

Tertullianus arról is megemlékezik, hogy az Atlantisz pusztulását előidéző katasztrófa előtt már más, hasonló katasztrófák is voltak.

Ez abban lelheti magyarázatát, hogy legvalószínűbb az a föltevés, hogy az Atlanti területen két külön szárazulatról szólhatunk: az Azóriról és a Kanáriról. Így tehát két nagy katasztrófáról is kell beszélnünk. S mindez a tengeri medencék kialakulásának menetével, az interglaciálisokkal, valamint az ókori hagyományokkal is megegyeztethető. Így aztán könnyen megérthetők a többszöri katasztrófák.

Szükségesnek tartom itt megemlíteni, hogy a tudósok is két Atlantiszról beszélnek tulajdonképpen: az északiról és a délről. Az északi Atlantisz Európa és Északamerika, a déli Atlantisz Afrika és Délamerika között terült el. Ha megnézzük a kőszénkorszak kontinenseinek a térképét, ott látjuk, hogy Afrika Délamerikával, Európa Északamerikával van összefüggésben. A harmadkorszak földrészeinek térképén pedig azt látjuk, hogy Európa még össze van nőve Északamerikával, de Afrika már nincs Délamerikával, ellenben e két földrész között több hatalmas sziget látható. Ezek alkották a déli Atlantisz szigetvilágát. (Lásd Dr. Fényes Soma: Egyelvű világszemlélet mellékleteit.)

A sok történeti, geológiai és egyéb bizonyítékok mellett nyelvi bizonyítékok is Atlantisz mellett szólnak.

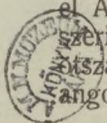
Az Atlanti-oceán nevét egyetlen európai nyelvből se lehet megmagyarázni. Ellenben a középamerikai nyelvkincsben megtaláljuk a rejtély kulcsát, ahol az „atl” szótó vizet jelent.

A délamerikai népek közt erős a hit, hogy ők keletről egy nagy szigetről származnak, ahonnet fehér emberek jöttek és őket mindenféle hasznos mesterségre megtanították.

A mexikóiak azt hitték, hogy egyik ősök, egy fehér ember keletre indult, hogy ezt az ősi szigetet újra föllelje. Amikor Cortez Ferdinánd Mexikóba érkezett, a mexikóiak istenként kezdték imádni, mert azt hitték, hogy az őshazát kereső fehér ember jött vissza. Erre még visszatérünk.

Atlantisz létezése mellett szól az a feltűnő hasonlatosság, amely az egyiptomi és a perui építkezések között azonnal szembetűnik, valamint pár ősrégi szimbólum hasonlatossága, így a vízzel való leöntés az eredendő bűntől való megtisztulás, a kereszt jelvénye az örökkévalóság jele úgy az európai, mint az amerikai őskultúrában felfedezhető.

Dr. Rothschnek Jenő a Természettudományi Közlönyben többször irt Atlantiszról. Így egyik közleményében megfogja a kérdést, hogy mikor sülyedhetett el Atlantisz? Solon, illetve Plátó adatai szerint a pusztulás ezelőtt tizenegyezer-hatszáz esztendővel lehetett. Churchwald angol tudós nemrég közölte indiai ku-

tatásainak eredményeit, és ott hivakozik egy szanszkrit nyelvű okiratra, amelynek adatai szerint 13 ezer esztendővel ezelőtt lehetett a katasztrófa. Ezen ősrégi szanszkrit írások megemlékeznek egy nagy szigetről az oceánban, amelynek lakói a technika olyan magas színvonalán állottak, hogy gépek segítségével repülni is tudtak. Ezt a nagy kultúrájú szigetet egy borzalmas katasztrófa a tengerbe süllyesztette.

Itt álljunk meg egy szóra! Az ősrégi indiai írások azt mondják, hogy azon az elsüllyedt szigeten ezelőtt tizenkét-tizenháromezer esztendővel repülőgépek voltak, amellyel a levegőbe tudtak szállni annak a titokzatos szigetnek a lakói. Mi csak pár évtizede ismerjük a repülőgépeket és ime, az atlantiszbeliek már tizenkétezer esztendővel ezelőtt megelőzték bennünket. Ki tudja, hogy a most elért nagy kultúránk már hányszor megismétlődött ezen a földön, csakhogy mindig jött egy borzalmas katasztrófa s elpusztult a fejlett kultúra és a megmaradt emberiség kezdhette újra a kőkorszaknál...

Dr. Madzsar József budapesti egyetemi tanár is sokat foglalkozott az Atlantisz kérdéssel és erősen rávilágít azokra a csodás hasonlatosságokra, amelyek az egyiptomi és az amerikai ősepitkezések között találhatók. Egyik legérdekesebb amerikai lelet volt a Chichon-Itza mellett egy kőből faragott szfinx: leopárd test emberfejjel, az egyiptomi szfinxek jellegzetes tartásával. Még hozzáfűzhetjük azt is, hogy két évvel eze-

előtt Guatemala középamerikai állam egyik bányájában egy arany koporsót találtak, amelyben egy őszamerikai mumija feküdt. Ugy a bebalzsamozási eljárás, mint az arany koporsó diszítési egyiptomi eredetre vallanak. Ez is egyik bizonyítéka annak, hogy az őszamerikai kultúrának bölcsője Egyiptomban ringott és a már elsüllyedt Atlantisz közvetítésével jutott el Amerikába.

Cholula mellett és másutt is hatalmas piramisokat találtak, amelyek teljesen egyeznek az egyiptomi Szakkara, (falu a Libiai sivatag szélén) melletti lépcsős piramissal. Ezeknek korát négyezer évre becsülik — mondja Madzsar. Hogy magyarázzuk azt a Quatemalában talált domborművet, mely egy fát ábrázol, amelynek két oldalán egy férfi és egy nő áll és közöttük a kígyó? Ennek a korát körülbelül hat évszázaddal Krisztus előttre teszik. És a maya nyelv, amelyről Le Plangeon azt mondja, hogy a szótörzseknek legalább egyharmada görög, hogy számrendszere a huszas alapra volt felépítve, amelynek utolsó nyomaként a franciák a nyolcvanát ma is quatre vingt-nek mondják, vajjon lehet-e ez is mind véletlen, éppen úgy, mint az, hogy az „atl“ szótó európai és ázsiai nyelvekben nem fordul elő (csak az Atlantisz szóban), de annál inkább az indián nyelvekben és a maya hagyományokban is szó van az elsüllyet országról, amelynek keresésére még később is expedíciókat küldenek ki, éppen úgy, mint ahogy egy Szentpétervárotti felfedezett papyrus sze-

rint Sent fáraó egész kis flottillát küldött az Atlanti-oceánra, amely öt évig kereste az egyiptomiak őshazáját, de nem találta meg.

Atlantisz létezésére tehát igen sok adat utal, de nagy kérdés, vajjon a föld történetének tudománya megengedi-e, hogy feltételezzünk az Atlanti-oceánban egy nagy szigetet, amely már abban a korban süllyedt volna el, amikor az emberek éltek a földön. Az bizonyos, hogy az Atlanti-oceán fenekén egy hegyhát húzódik, amely valamikor szárazföldi hidat alkotott a mai Afrika és Dél-Amerika között. Vannak, akik azt mondják, hogy ez nagyon régen volt, sok száz-ezer esztendővel az ember megjelenése előtt. Ennek maradványai az Azóri-szigetek, ezekről tudhatott valamit Plátó. Talán az Azóri-szigetek voltak nagyobb terjedelműek és nem is kell valami nagy katasztrófára gondolni, amikor ennek a szigetnek a nagyobb része a tengerbe merült, a földnek számos helyén emelkedik vagy süllyed a szárazföld évente néhány centiméternyit és az Azóri-szigetek közvetlen környékén a tenger csak száz méter mély. Ebben az esetben a Bermudák lehettek azok a távolabbi szigetek, melyeket Plátó említ és Amerika a szárazföld.

Persze mindez csak bizonytalan feltevés. Konkrét bizonyítékunk — mondja dr. Madzsar József, Atlantiszból az a bronzedény, amelyet Schliemann talált Trója romjaiban és amelyről föníciai írással ezt olvasta le: „Kronostól, Atlantisz királyától“. Schliemann hagyatékát,

amelyben Atlantiszról beszél, még nem tették közzé részletesen, csak egyes közleményekből tudunk részleteket. Talán ha a közzététel megtörténik, egy lépéssel megint közelebb jutunk Atlantisz ősi problémájának megoldásához.

Plátó Atlantiszról két munkájában ír és pedig röviden a Timaios és részletesen a Kritiasz című művében.

Rudbeck azt írja Atlantica című könyvében, hogy Atlantisz alatt a skandináv félszigetet kell érteni. Borchard Pál, müncheni tudós véleménye szerint az északafrikai Udref-oázis közelében kiásott maradványok az elsüllyedt Atlantisz romjai lennének. A kiásások megdönténék azt a feltevést, hogy Atlantisz város maradványait a tenger fenekén kell feltételezni. Se a skandináviai, se ez az oázisi elmélet nem igen tudott gyökeret verni.

Sokáig nagy hitelre talált Bircherodnak *De orbe novo non novo* című értekezésében említett az a feltevés, hogy föníciai, vagy karthágói kereskedelmi hajósokat a tenger áramlatai, vagy nagy viharok letérítettek a rendes utirányukról és az emerikai partokra sodorta őket. Innét szerencsésen hazaértek és ezek elbeszélései után keletkezhetett az Atlantisz regéje. Szóval Atlantisz alatt Diodor és Plinius által is említett sziget alatt Amerika értendő.

Bármennyire talált sokáig hitelre ez az állítás, ma már nem igen állja meg a helyét, mert az ókoriak hajózása csak partmenti hajózás volt és iránytű ismerete nélkül ha Amerika partjaihoz sodorta a

a karthágói, vagy föníciai hajósokat a tengerár, vagy a vihar, azoknak visszatérését már nem igen lehet feltételezni.

Az újabbkori őslénytani vizsgálatok is valószínűvé teszik az Atlantisz egykori létezését, amely mintegy összekötő láncszemet alkotott Európa, illetve Afrika és Amerika között.

A harmadkoru csigákat megfelelő rétegekben megtalálták az Egyesült Államokban és Franciaországban is. Ezek már igazan nem tették meg az utat az Atlanti-Oceánon keresztül, hanem kellett lenni közben egy, vagy több hatalmas szigetnek, amelyek ezeket a csigafajokat közvetítették a két kontinens között. Amerikában nem egy harmadkorú gerinces állat rokonai megtalálhatók Franciaországban és viszont. De nemcsak állattani, hanem növénytani rokonságot is ki lehet mutatni a harmadkorból.

Ezen tényekből a zoológusok is azt állítják, hogy a harmadkorban a két világrész között egy harmadik világrésznek is kellett léteznie. Ezt Huxley is bizonyítja.

Az állattani, növénytani bizonyítékon kívül Colomb és Verneuil földtani bizonyítékokat is felhoz annak igazolására, hogy egy nagy, majdnem kontinensszerű sziget létezett Spanyolország, Irország és az Egyesült Államok között. Spanyolországban ugyanis óriási területű mocsaras folyó deltájára emlékeztető területet találtak, amely egy hatalmas folyó létezését bizonyítja. E folyó a már nem létező kontinensen folyott végig,

de a deltája már Spanyolország területén volt. (L. Bailly Lettres sur l'Atlantide de Platon.)

Atlantiszt, mint már említettük, sokan Amerikában, majd a Skandináv félszigeten keresik, vannak, akik azt mondják, hogy az Dél-Afrikában, a Jóreménység fokánál, mások szerint a Spitzbergánál, a Kaukázusban, stb. keresendő. Van egy másik felfogás is, amely azt mondja, hogy Atlantisz tulajdonképpen Spanyolországban volt. Ezt az érdekes megoldást Az Atlantisz rejtélye — Hol volt az elmúlt boldogok birodalma? cím alatt a Prágai Magyar Hírlap 1929. július 26-iki számában egy aláírás nélküli cikk nagyon érdekesen tárgyalja. Többek között ezeket mondja:

„A történelem és a földrajz legizgalóbban érdekfeszítő problémája a mitológikus Atlantisz-sziget rejtélye. A történelemelőtti idők mesés gazdagságú szigetbirodalma, amely hirtelen titokzatos-sággal a tenger mélyére süllyed, a csodás kulturájú, színpompás Atlantisz, a boldogok birodalma . . . ez a mese (vagy valóság) évezredekken át foglalkoztatott hivatottat, hivatlant, tudóst és költőt, földrajztudóst és nyelvészt, geológust és kutatót. Számtalan költemény, fantasztikus regény, mitológikus dráma és archaizáló utópia tárgya, Atlantisz szigete, még ma is félig bebizonyított elméletek, egyenlőtlen logikájú megoldások kusza ködében nyugszik.“

„Létezett-e egyáltalában ez a különös szigetbirodalom? És — ha valóban létezett — akkor hol van az a hely, ahol

a tenger alá süllyedt? Ezek azok a kérdések, amelyekre az Atlantisz-kutatók annyiféle módon kíséreltek válaszolni.

„Az első történelmi irat, amelyben Atlantiszról említés történik: Plátó két dialógusa, a „Timaeus“ és a „Kritias“. A „Timeus“-ban az egyiptomi pap így beszél Atlantiszról: Akkoriban ott a tenger hajózható volt, ahol a ti Herkules-oszlopaitok vannak. (A görögök Herkules oszlopainak nevezték a gibraltári szoros két oldalát.) A Herkules-oszlopokon túl egy nagy sziget volt, nagyobb, mint Kis-Ázsia és Lydia együttvéve. Erről a szigetről el lehetett érni a szomszédos szigeteket és ezeken keresztül a másik sziget szárazföldjét. Ezen a szigeten, az Atlantiszon, csodálatra méltó királyság volt, amely nemcsak a környező szigeteken, hanem a szomszédos szárazföldeken is uralkodott. Hatalma elért Lydiától egész Egyiptomig és Európában a szárazföld belsejéig... Később óriási földrengések és árvizek keletkeztek és Atlantisz szigetbirodalma egy gonosz, sorsterhes napon a tenger mélyére süllyedt.“

„A „Timaeus“ rövid utalásait Plátó a „Kritias“-ban bővítette, foglalkozott Atlantisz belső berendezésével, államformájával és történelmével. Plátó tollából származó ismertetéseket sokan már a görögök között is fantasztaszüleményeknek tartották, mint maga Aristoteles is.“

„Atlantisz problémája azonban nem olyan egyszerű, hogy csak utopisztikus álomnak, költői elképzelésnek minősíthetnénk.“

„A régészek, kulturtörténészek, összehasonlító nyelvészek nagyon sok adatból arra következtetnek, hogy Európa, Afrika és Amerika között valahol egy kulturális központnak kellett lenni, tehát körülbelül ott, ahová Plátó egyiptomi papja Atlantiszt helyezte.“

A fenti bevezetés után rátér az említett cikk az Atlantisz-Amerika féle megoldásra, elméletre és ezeket mondja:

„Viszonylag a legegyszerűbb megoldás azoké volt, akik Amerikában vélték Atlantisz szigetbirodalmát fölfedezni. Ezt az elméletet az a feltevés erősíti, hogy már az ókori görögök is sejtették, hogy valahol a tengeren túl, nyugat felé egy hatalmas földrész húzódik el. Verulami Baco és Humboldi is elfogadták ezt a feltevést. Amikor Amerika fölfedezése után az európai régészek és etnográfusok az ujonnan fölfedezett földrészt tanulmányozni kezdték, arra a hőkentően meglepő fölfedezésre bukkantak, hogy ott, főleg Közép-Amerikában, sok népszokás, vallásos ceremónia, állami beosztás nagyon hasonlít az ókori európai, északafrikai és kisázsiai népekéhez. A mexikói hatalmas templomok, a Maya-piramisok, az aztek népek mitológiája mind ezt bizonyítja. Az összehasonlító nyelvészeti és etnográfiai kutatások is rokonságot sejtettek a közép-amerikai és európai népek között. Ez az Amerika—Atlantisz elmélet.“

Az említett cikk fenti elméletére ismételtelen megjegyezzük, hogy ma már ez kevés helyen talál hitelre. Az akkori hajózás partmenti hajózás volt, iránytű

nélkül, — hajós elhinni, hogy Amerikába az Atlanti-oceánon keresztül többnek sikerült volna eljutni és visszajönni, akiknek az elbeszélései nyomán született volna meg az Atlantisz fogalma.

Azért mondom, hogy „többnek“ sikerült volna, mert hiszen, amint egy fecske nem csinál nyarat, éppen úgy csak — nem is több, hanem nagyon sok Amerikából visszatért hajós elbeszélései tudták volna fölidézni az Atlantisz mondát. Ha, tegyük föl azt a lehetetlenséget, egy-kettőnek ez a hosszú ut sikerült volna, abból még nem lesz általánosan elterjedt néphit. Az ókor emberei, ha eljutottak az Atlanti-oceánon keresztül Amerikába, az csak a már elsüllyedt Atlantisz igénybevételével volt lehetséges.

A cikk további részében rátér egy másik elméletre és azt mondja:

„Egy másik érdekes teória szerint az Azori és Kanári szigetek az elsüllyedt Atlantisz szigetóriás hegytarajai. Atlantisz a tenger mélyére süllyedt, de a magas hegyek csúcsai a tenger színe felett maradtak és megalkották a mai Azori és Kanári szigetcsoportokat. A geológusok kutatásai alapján ez a feltevés nem egészen alaptalan.“

Végül a cikk elmondja a délspanyolországi elméletet ilyenformán:

„Az Atlantisz-kutatások legújabb fejleményei is érdekes megoldást mutatnak. Adolf Schulten, német történész szerint az Atlantisz birodalom egyáltalában nem volt szigetbirodalom, hanem: Délnyugat-Spanyolország, az a vidék, amely a Guadalquivir torkolata körül terül el. A

történelem kiderítette, hogy ezen a vidéken a Krisztus előtti harmadik évezredben egy ismeretlen nép lakott. Ezt a népet győzte le egy másik tengerész-nép néhány évszázaddal később és megalkotta Tartessos városát. Az ismeretlen tengerésznép valószínűleg a krétai, amely a föníciaiak előfutárja volt, az ezüstben (cinnben) és rézben gazdag vidéken hatalmas birodalmat képezett. A tartessosiak monopolizálták Európa déli részét és Kis-Ázsiát. Ebben az időben ők voltak az ismert világ kereskedői, tehát tulajdonképpen ők uralkodtak az egész ismert világ felett. És Tartessos városát csak a Gibraltáron keresztül lehetett megközelíteni. A görögök ugynevezett Herkules-oszlopai között hatoltak át a tartessosi hajók! Tartessos gazdagsága és hatalma híres volt az akkori népek között. Féltették a tartessosi kardot és irigyelték a tartessosi aranyat. Tartessos hatalma és gazdagsága akkor ért véget, amikor a karthágóiak meghódították Spanyolország déli részét. A karthágóiak ugyanis a hódítás után azonnal betiltották a gibraltári forgalmat. A Herkules oszlopai között ettől az időtől fogva csak karthágói hajó hatolhatott keresztül.

Schulten magyarázata ez: Tartessost az egész akkori világ ismerte. Amikor a karthágóiak elzárták a gibraltári tengeri utat, Tartessost elzárták a világtól. Lehet, hogy maguk is kitaláltak mesét, amelyekkel Gibraltár elzárását menteni akarták, annyi azonban bizonyos, hogy a csodás gazdagságú Tartessosról az akkori világ többé nem hallott sem-

mit. A mesék, az elbeszélések szálltak szájról-szájra, nőttek és színesedtek, monda született: megszületett az Atlantisz rejtélye.“

A fenti cikkben említett Tartessos történetéhez még hozzáírhatjuk, hogy Kolaos görög hajós vette föl vele először a kereskedelmet és 30 métermázsza ezüstöt hozott magával. Nem sok értéke volt akkoriban az ezüstnek. Salamon király idejében Palesztinában egészen értéktelen fém volt. A föníciai hajókon ezüst horgonyok is voltak. Az ezüst és a réz keverékét már 2500-ban Kr. e. ismerték Tartessosban, ahol a kultúra hihetetlen magas fokon állott. Amikor már a föníciai és görög hajósok gyakran megfordultak Tartessosban, akkor a tartessosbelieknek nem kellett a Földközi tengerre menniök, hanem ők csak közvetítő kereskedelmet bonyolítottak le.

Itt említjük meg, hogy Tartessos alatt sokan a bibliai Tarsist értik és nem tévesztendő össze Tarsos vagy Tarsus-szal. Tarsisnak kereskedelme ősrégi. Tyrus király siratója így zokog a halott felett: „Kereskedtél Tarsissal, mindenféle árut, ezüstöt, vasat, cinket és ólmot hoztál piacaidra!“

Tarsessosiak a cinket az angol szigetekről és Bretagneból hozták és közvetítették a többi fémnek és a borostyánnak a kereskedelmét is. A karthágóiak Kr. e. 530-ban foglalták el Tarsessost és azt elpusztították, majd a tenger eliszapolta kikötőjét. A Gibraltár-szorost elzárták és azon csak karthágói hajósok evezhettek át. Nem

karthágói hajósokat halállal büntették, ha a Gibraltáron átmentek. Így lett Tartessos a görögökre nézve eltűnt, elzárt világ.

Ezenkívül ijesztő rémmeséket is terjesztettek a karthágóiak a Gibraltáron túli vidékekről: feneketlen a tenger, tele szörnyetegekkel, majd iszaptömegek, zátonyok, tengeralatti szirtek, Cyklopszok, Lastrigonok, Scylla, Charybdis, Kirke, Szirének váltakoznak ott. Ezzel akarták a hajósokat visszatartani.

A Tartessos-féle elmélet se állja meg a helyét, mert Plátó csak 100 évvel később élt azután, hogy a karthágóiak a Gibraltárt elzárták és Tartessos a görögökre nézve eltűnt. Hogyan tudta elhíttetni Plátó, hogy az a boldog Atlantiszt eltűnése Solon előtt kilencezer évvel történt? A karthágóiak ijesztő meséi se tudták volna az egész világ néphitébe belevinni azt a borzalmas pusztulást, amely Atlantiszt végét okozta.

Churchward angol tudós kutatásainak már említett eredménye a szanszkrit ősrégi iratok között is azt bizonyítja, hogy 12—13 ezer esztendővel ezelőtt csakugyan történhetett egy óriási méretű és vulkanikus eredetű borzalmas katasztrófa, amely a tenger mélyébe süllyesztett egy nagyon magas műveltségű lakossággal bíró nagy szigetet és ennek a borzalmas katasztrófának rémes emléke évezredekken át fennmaradt. Ezt pedig a karthágóiak ijesztő meséivel nem lehetett volna elérni. A Tartessos-elmélet tehát nem találhat hitelre.

Egy másik elmélet az úszó kontinen-

sek elmélete. Ez elmélet szerint Amerika, Európa és Afrika egy szárazföldet alkotott valamikor. Később e hatalmas földrészen repedések támadtak és az egy földrész három részre szakadt: Amerikára, Európára és Afrikára. A repedés közét a tenger töltötte ki és e repedés Amerika és Európa között mindig nagyobbodott és e két földrész mind távolabb „úszott“ egymástól. Ebből aztán azt az elméletet vonják le, hogy amikor még Amerika közelebb volt Afrikához és Európához, akkor támadt az Atlantisz monda. Akkor még könnyen el tudták érni Amerikát az óvilág hajósai is és Amerika volt az Atlantisz. Később aztán Amerika „odébb úszott“ (?) akkor eltűnt az óvilág hajósai részére. Vannak tudósok, akik azt mondják, hogy Amerika még most is távolodik Európától és pedig évente 1 métert, mások szerint Grönland 31 métert. Most nincs terünk e tudósokkal vitatkozni, csak azt jegyezzük meg, hogy ha, tegyük föl, mégis igaz volna ez az elmélet, mivel magyarázzuk meg a rettenetes katasztrófa emlékét, amely évezredekön fönn-tartotta magát?

Az oceánból fölbukkanó, vagy eltűnő szigetet százával ismer a tudomány. Atlantisz is ilyen eltűnt nagy-nagy sziget volt. Létezésében, eltűnésében semmi lehetetlenség nincs és mégis egyes tudósok ahelyett, hogy a könnyen érthető dolgot elfogadnák, mindenféle nyakatekeri elméletekkel, feltevésekkel csürik, csavarják a kérdést. Már engedelmet kérek, Atlantisz vulkanikus erők okozta

elsüllyedése csak valószínűbb, mint az úszó kontinensek elmélete. Hogy az úszó földrészek mellett több érvet lehet felhozni, az nem dönti meg az Atlantisz elsüllyedésének az elméletét.

Az Atlantisz létezése mellett egyik döntő bizonyíték Spence angol régész legújabb vizsgálata, amelyeket a Prágai Magyar Hírlap is ismertet egy B. H. dr. aláírású cikkben. Az „*Újabb bizonyítékok Atlantisz létezéséről. — A földtámadt Atlantisz*” című cikk többek között ezeket mondja:

A régészeti tudomány legnagyobb problémája a magas kulturfokot elért mayák eredete. Hogy ez a hirtelen feltűnő nép honnan jött, arról ma sem tudunk semmi bizonyosat. Minden nép hagyott nyomokat maga mögött. Nincsen egyetlen kulturája a világnak, amelyet primitív kezdetétől fénykoráig ne lehessen követni. Egyedüli kivételt csupán a mayák képeznek. Hirtelen kultúrájuk virágzásában lépnek fel és innen csak lassu, de biztos hanyatlásuk nyomait követi a tudomány. Ezelőtt 2400 évvel tűnik fel legelőször Guatemalában. Első városaik a legnagyobb kulturfokon állanak, sokkal magasabban, mint az egykoru görögök vagy rómaiak. Építésszeik, művészeik, csillagászaik olyan tökéletesség fokán állanak, hogy ma is bámulatot keltenek hatalmas templomaik és épületeik.

Az ókor fejlett kulturájának a története a nyers kőeszközöktől egészen a kultúra elsatnyulásáig követhető. De a mayák nem hagytak maguk után a leg-

parányibb nyomokat sem. Mintha egyszerre más bolygóról hullottak volna a Földre, hogy életüket itt folytassák. Első városaik pompás palotákkal, templomokkal dicsekedhetnek. Kultúrájuk azonban lassan hanyatlik és ma élő mayák már teljesen vad, félnomád, piszkos indiánokká lettek. Minden nép átmegy egy lassú kulturális fejlődésen. A mayák sem lehetnek kivételek a természetes fejlődés törvényei alól. Fejlődésük első szakasza tehát nem Közép-Amerikába esik. Csak az a baj, hogy ilyen nyomokat eddig sehol nem találtak.

A legújabb kutatások kénytelenek a régi Atlantisz problémáját újból felvenni. A maya-probléma egyedül elfogadható magyarázatát képezi. Valószínű, mondja Lewis Spence dr., a híres angol régész, hogy az Atlanti-Oceán nyugati részén két hatalmas sziget létezett, mely erupciók és földrengések, vagy talán lassú süllyedés következtében az Oceán tükre alá süllyedt és magával vitte hullámsírháza a rajta lakó népek városait. A legendás Atlantisz a tudományos kutatás világításába jutott. A probléma nemcsak archeológiai, hanem geológiai is. Kisebb szigetek vagy partvidékek kiemelkedéséről vagy elsüllyedéséről tud az irodalom. Az ok túlnyomórészt — kisebb szigeteknél — vulkánikus. Ez a jelenség katasztrófális méretekben szokott játszódni. Lassu partsüllyedés és emelkedés igen elterjedt jelenség. Ennek oka rendszerint nem vulkáni, hanem tektonikus. Hogy az Atlanti-Oceán kellős közepében körülbelül az Antillák és

Spanyolországot összekötő vonalban valamikor szárazföldi plató lehetett, azt az U. S. Geodetic Survey mérései is bizonyítani látszanak. Az oceán fenekén két hatalmas vizalatti platót mutattak ki. A plató közetei részben olyan vulkáni lávából állanak, mely effuziója pillanatában levegőt ért. A tengerbe ömlő lávának ugyanis teljesen más szerkezete és külseje van, mint a levegőn megmerevedetté, mert hirtelenül kihül és ezért üvegszerű lesz. Kétségtelen tehát, hogy a lávák eredete szárazföldi, illetve a kitörés idejében szárazföldi volt ott, ahol ma az Atlanti-Oceán vize hullámszik. A lávák közettani összetétele és szerkezete után ítélve fiatalkori lávákra van szó, olyanokra, melyek a terciér korban törtek ki. Hasonló szárazföldi eredetű lávadarabokat talált különben William Beebe expedíciója is a Sargasso-tenger fenekén. (Az Antilláktól keletre.)

Spence dr. felteszi, hogy két hatalmas sziget vagy szigetcsoport létezett az Antillák és Spanyolország között. Az első szigetcsoport, mely süllyedni kezdett, az Európához közelebb eső lehetett. Ez hozzávetőlegesen 25.000 esztendővel ezelőtt kezdődhetett. Innen migrált Nyugat-Európába a hirtelen fellépő és az őslakosoktól olyan erősen elütő finomsontu, nagy agykapacitású, művészi hajlandóságu Cro Magnon-faj.

A Cro Magnon faj migrációja Nyugat-Európában ép olyan rejtély, mint a mayák hirtelen megjelenése. Tekintettel arra, hogy a Cro Magnon-ember meg-

lepi kultúrával rendelkezett ezelőtt 25.000 évvel, valószínű, hogy már hosszabb fejlődésen mehetett keresztül, míg Franciaországban megjelent. Azalatt az Atlanti-Óceán szigetein élő fajrokonaik tovább éltek és fejlődtek.

Körülbelül 10.000 esztendővel később újabb migráció kezdődött Nyugat-Európában.

Az új jövevények apró, sötéthaju emberek voltak, értettek a hajózáshoz, ismerték az írást, de nem voltak olyan civilizálók, mint a Cro Magnonok. Valószínű, — mondja Spence dr. — hogy ezt a népet egy újabb kataklizma hajtotta kelet felé a szárazföldre.

Mikor a katasztrófális süllyedés az ő hazájukat is elérte, a középamerikai partokon találtak új hazát. Ez körülbelül 400—500 esztendővel Kr. e. történnéhetett. Egy negyedik migráció a keresztény éra kezdetére esik. Ezek a jelenségek már Amerika partjaihoz közel játszódtak le. Az elsüllyedt szigetek roncsai a mai Antillák: Cuba, Jamaika, Puerto Rico, Havanna. Az angol tudós az elsüllyedt szigetet Antilliának nevezi.

A bevándorlás története még ma is megmaradt a jelenleg élő degenerált mayautódok között. Keletről jöttek, — mondja a legenda — vezérük Quetzacoatl Kulkunkan vagy Gucumelc volt. Ez a három név mindegyike „tollaskigyót” jelent, Quetzacoatl magas, szőke szakállas ember volt. Érdekes, hogy a Cro Magnonok is ilyenek voltak: magasak és szőkék. A monda szerint az első vezért honvágy ölte meg, mi-

kor kievezett az oceánra elveszett (!) hazáját keresni. Később istenítették, ő lett a szeleket és a földet vállán hordó istenség (akár Atlasz a klasszikusoknál). Más legendák szerint a mayákat, akik keletről jöttek eredeti hazájukból, föld-rengések, áradások (partsülyedések?) és vulkáni kitörések üzték el.

Állítólag ettől a Quetzacoatl-tól származott egy kézirat, melyben több becses adat volt a mayák eredetére. A kodex a Quiche-indiánok nyelvén volt írva. Sajnos, 1691-ben Nuneg de la Vega chiapasi püspök a kodexet nyilvánosan elégette több más felbecsülhetetlen értékű maya-kézirattal egyetemben, mint „pogány, istentelen könyveket“. Szerencsére a legfontosabbnak egy kivonatos másolata megmaradt. A rendkívül értékes kodex-másolat ma egy amerikai muzeum feltett kincse és egyben a maya-mitológia egyetlen kutforása, mert a műemlékek feliratait megfejteni nem sikerült eddig. A kodexben szerepel Palenque alapítása is (Kr. e. 400 táján). Kifejezetten szó van arról, hogy a mayák egy távoli, tengertől körülvevett országból jöttek. A régi hazából származó feljegyzéseket agyagedényekbe zárva a palenquei palota földalatti termeiben őrizték, mint szent iratokat. Ezeket égette el Nuneg 1691-ben, a huechnelai piacon.

Más forrás is beszámol a nagy vándorlásról. Egy Ixtlilxochitl nevű krónikás, aki kevéssel Costeg után élt, szintén hagyott hátra feljegyzéseket. Ő is messze tengerentuli országokból szár-

maztatja a mayákat, illetve toltekeket („felvilágosítottakat“, a „nagy építőmestereket“), ahogyan ő nevezi.

Vezérük, Quetzalcoatl, hatalmas, vörösszakállas férfi. A régi hazában — írja Ixtilxochitl — valamikor gonosz király uralkodott. Az istenek megharagudtak rá és rettentő fagyos teleket küldöttek az országra. A hó- és jégáradatot tüzes nyár követte, „amikor a sziklák is megolvadtak a melegtől“. Ilyen jelenségek nem játszódhattak le Középamerikában, ahol az emberlakta vidékeken a fagy ismeretlen fogalom. A „megolvadt sziklák“ vulkáni erupciókat jeleznek. A migráció Kr. u. 7-ik századig tartott. A szivárgó jövevények keletről jöttek, „Aztlan“-ból. Aztlan sziget volt, mert „napokon keresztül kellett evezni“, míg szárazföldet értek. Ixtilxochitl le is rajzolja a szigetet, nagy hegygel (vulkánnal) a közepén. A vulkán csúcsán álló alak istenség.

Rendkívül érdekes Spence tanulmánya a mayák kultuszáról, melyről aránylag sokat tudunk, hiszen a jelenleg élő utódok legendái és szokásai, a spanyolok feljegyzései aránylag bő anyagot nyújtanak. Meglepő és mindenben Spence elmélete mellett tanuskodik a boszorkányhit egyezése a nyugateurópai népeknél és a mayáknál. Exakt bizonyítékaink vannak arról, hogy az európai népek boszorkányhitével teljesen azonos kultusz volt elterjedve a régi mayáknál. A boszorkányhit ősrégi. Egy spanyolországi barlangban (Cogul) nyilván Cro-Magnonoktól eredő rajzot találtak, mely

egy bálvány körül táncoló boszorkányokat ábrázol. A boszorkányok hosszú szoknyát és hegyes kalapot viselnek, éppen olyanokat, amilyeneket a latin népek elgondolása szerint viselni szoktak. A rajz Aurignacien kultúra-korabeli és hozzávetőlegesen tízezer esztendővel ezelőtt készült. A boszorkányhit számtalan apró részleteit megtaláljuk a mexikói népeknél. Ők ezt Ciupipitlinnek hívják. A Ciupipitlinek gyermekágyban meghaltak szellemei, de élő öreg asszonyokban is lakhatnak. Seprőkön lovagolnak a levegőn keresztül, mágikus kenőcsöket használnak és szombat éjjelen bizonyos helyeken találkoznak. Gyermeküket ölnek meg és szívüket kitépik. Keresztutakon lesnek a vándorokra, akiket „megrontanak“. Kisérő állataik: a kigyó és a bagoly. Átalakulnak kicsi állatokká és minden betegség ellen tudnak orvosságot.

Ez a meglepő egyezés nem lehet véletlen műve, sőt párhuzamos, egymástól külön fejlődő jelenség sem. Az eredet nyilván közös. Spence szerint az eltűnt Antilla-szigeten keresendő. Az Antillák, vagy ahogy Pláto nevezi, Atlantisz, meglepően hasonlít az ősi mayahagyományok „Aztlán“ szavára, melyből a görögös „isz“ rag hozzátevése folytán lett Atlantisz, ma már nem tartoznak a képzelet birodalmába. Nemcsak geológiai, hanem antropológiai és etnográfiai kapcsolatok is kezdenek napfényre jutni. A csak nemrég megvilágított elefántprobléma (a maya-szkulpiusákon szereplő elefánt egy csak Indiában és Afrikában

ismert állat) és olyan távoli kapcsolatokra mutat, amelyeket néhány évvel ezelőtt sejteni sem mertünk. Atlantisz tehát nem mese többé, hanem valóság.

A fenti cikkben elmondottakhoz bizonyos tekintetben hasonlít — ha megfordított sorrendben is — az alábbi elmélet, amelyet *dr. Gaál István* „*Mikor sülyedhetett el Atlantisz?*” c. cikkében így ismertet:

Csak négy-öt esztendőnek előtte is úgy állt még az Atlantisz kérdése, hogy ezt az elsülyedt földrészt a szaktudósok nagyobb része egyenesen csupán a nagy görög bölcseész, Platon képzelete termékének tekintette s így minden komoly alapot nélkülöző mesének minősítette. Azok a szakemberek viszont, akik nem helyezkedtek a merev tagadás kényelmes álláspontjára, úgy magyarázták Platon leírását, illetve más ókori írók idevágó följegyzéseit is, hogy ezek tulajdonképp a Kanári-, Azóri-, Madeira- és Zöldfoki-szigetekre vonatkoznak. A mesés tulzások pedig csupán az akkori idők íróinak rovására irandók.

A legutóbbi néhány év alatt azonban mind több és több tudományos adat gyűlt egybe. S minthogy a histórián kívül a régészetet, nyelvészetet, néprajzot, embertant s legkivált a geológiát is érinti az Atlantisz-kérdés megoldása, mondhatjuk, hogy ez az egész tudományos világ érdeklődésének gyújtópontjába jutott.

A fenti bevezetés után ezeket mondja többek között:

A görög hitrege szerint legelőször

Gaea (föld) volt, ettől származott Uranosz (menny). Kettejük egyesüléséből származtak a titánok. A nyelvészek szerint azonban Gaea és Uran eredetileg nem személy, hanem helynevek. Cserép József professzor szerint a római íróknál szereplő Média, eredeti méd elnevezés szerint Madia, azon a helyen keletkezett állam, ahol addig Ária ország volt s ezt áriák lakták. Herodotos emlékezik meg Medea odaköltözéséről. De itt Medeát ismét csak összefoglaló törzsnévnek kell tekintenünk.

Ennek a Medea-Madjának a messze nyugatról való odaköltözése Cserép professzor szerint összefüggésbe hozandó Allantisz elsüllyedésével.

A majda, méd nép tulajdonképeni őshazája Közép- és Délamerika volt. Kolumbusznak is ugy említették először Mexikót az Antillák őslakói, hogy az a mayák országa. A görög hősmondákban pedig Mala mint Atlasz leánya szerepel.

Colin Roh és Posmanszky kutatásai szerint sok idővel az inkák birodalma előtt a mai Cordillerák helyén termékeny síkság volt, amelyen a napot tisztelő magas kulturájú nép (maya) lakott. Ugyanitt maig is vannak nyomai a kyclopsz építményeknek, aminőket a pelaszgok, a mai Görögország őslakói is építettek. A csatornázást s általában a rendszeres földmívelést is ismerték a mayák, akiknél a nő-uralmi (amazon-) rendszer fejlődött ki. Ott ma is amazida az amazon neve.

Posmansky szerint ezt a területet egy hatalmas vulkáni erupció teljesen kivet-

köztette eredeti mivoltából. Az eredetileg sík területen ugyanis a Cordillerák hegylánca emelkedett ki, fölemelvén egyuttal a hatalmas Titicaca tavát is. Minthogy ennek következtében az éghajlat teljesen megváltozott, az ősnép kivándorlásra kényszerült. Cserép szerint ekkor szállották volna meg a mayák a kelet felé eső alkalmas területet, Atlantiszt. Itt fejlődött ki az a hatalmas, gazdag ország, a második haza, amelynek gyarmatai is voltak s amelyet Platon részletesen ismertet.

Ezt az országot a görög-római írók Hesperia néven emlegetik. De szerepel Iberia néven is. Sumér nyelven pedig iber annyi, mint a „Nap háza“, (ahová a Nap nyugvóra tér), azaz nyugat. Az Ibéria név különben Irország görög „Ivernia“ és latin „Hibernia“ elnevezésében is fennmaradt. Ugyancsak a mondában szereplő „Boldogok szigete“, Makar a mai Kanári-szigetek nevében maradt volna fenn.

Az „Égtartó Atlasz“ (caelifer Atlas) szólam is Cserép szerint úgy fejthető meg, hogy az őslakók nyelvén az Atlasz neve Durisz volt; ez pedig sumér nyelven égtartót jelent.

Az Atlanti-óceán nevét csak a közép-amerikai nyelvekből lehet megfejteni, amelyekben „atl“ vizet jelent. Amint Donnelly írja, számos indián törzsnél él az a szájhagyomány, hogy őseik kelet felől egy nagy szigetről jöttek. Vagy hogy onnan fehér emberek jöttek, akik őket sok hasznos dologra tanították. Az építkezés feltűnő közös jellegét már

említettük. Meglepő továbbá a vízzel való leöntésnek, mint az eredendő bűntől való megtisztulás módjának hite is.

Gaál István dr. cikkéből a fent közölt rész a népek vándorlását Spence állításával szemben megfordított sorrendben fogadja el.

Terünk nem engedi, hogy a két állásponttal pro és kontra foglalkozunk. Különben is mind a két álláspont a mi állításunk mellett szól, hogy Atlantisz létezett.

Nagyon érdekes dr. Gaal István említett cikkének alábbi befejező része:

A leglényegesebb kérdés természetesen a katasztrófa időpontjának meghatározása.

A geológusok a legutóbbi eljegesedés idejét ma már megbízható pontossággal 16—20.000 esztendő előttre teszik. Ebben az időben az eddig ismert leletek szerint az ember még anatómiailag is alsóbb fokon volt és csupán pattintással tudott magának kőszerszámot csinálni. Ime ez a magyarázata annak, hogy a geológusok a legújabb időkig mesének minősítették az Atlantisz történetét. Ez a fölfogás azonban ma már erős revízióra szorul, mert a legújabbban a kezdetleges emberfajokkal egyidős rétegekből fejlettebb típusok maradványai is előkerültek; s másfelől is tarthatatlan az a nézet, hogy az emberiség kialakulásának menetét tisztán európai leletek alapján is megfejthetjük.

Legsúlyosabban pedig a következő három érv esik latba:

1. Valamint Ausztráliában a különös földtani és földrajzi kialakulás folytán az emlősök osztályát ma is csak a legalsóbbrendűek, az erszényesek képviselik, holott minden más földrészen sokkal magasabb fejlettséget értek el, ép úgy lehetséges volt, hogy — főképp a hókorszak mostohasága miatt — Európában csak az ősi (neandervölgyi) emberfaj tanyázott, holott ugyanakkor az atlanti területen már mai típusu emberfaj élt.

2. Minthogy Európában a negyedkor folyamán több emberfaj feltűnése csak bevándorlással magyarázható, az ősi terület épugy lehetett nyugaton, mint keleten; s végül

3. Minthogy Európában a pattintott kőszerszámok korának tartamát legalább 500 ezer évre kell tennünk, könnyen elgondolható, hogy ily rengeteg hosszú idő alatt — kedvező földrajzi viszonyok mellett — az emberi nemnek valamelyik rátermett faja oly gyors ütemben civilizálódott, hogy messze maga mögött hagyta a mostoha viszonyok közt barlangokban didergő s az élelmét és ruházatát megszerezni alig tudó embertársát.

De hiszen a mi villanykorszakunk mellett a pápuák ma is kőkorszakban élnek.

Mindezek alapján tehát elméletileg ma már éppen a geológia erősíti meg Atlantisz hajdani létezését s lakóinak feltétlen civilizáltságát. Mindössze ez 6—8000 évvel előbbre teszi a pusztulás időpontját.

Ne rovassék azonban különösebben a geológusok terhére, hogy türelmetlenül várják az időt, melyben a 3000 méternél mélyebbre süllyedt Azóri- vagy Kanári-fensikokat buvárok részletesen átkutathatják s Atlantisz hajdani lakóinak csontjait és szellemi fejlettségüknek bizonyítékait napvilágra hozzák

Az Atlantisz-pörben ez lenne a valószínű „bizonyítás-kiegészítés“.

Sajnos ez az időpont nincs nagyon közel, mint azt egy intervjuban leszögezi Jean Carcot tanár, a sarkjáró Pourquoi-Pas parancsnoka. Erre vonatkozólag ezt mondja:

Atlantisz 3—4000 méternyi mélységben nyugszik az Óceán színe alatt. Mélyebben jóval, mint amennyire a mai óceánográfia elér. A Pourquoi-Pas tökéletesített mélységkutatói csak 300 méter mélységben tudták felkutatni az Óceán talaját. A további tökéletesítések egész sora kell még, tehát hosszú-hosszu idő, míg 3000 méternyi mélység geológikus fenékvizsgálataihoz juthatunk. De az Atlantisz esetleges felkutatásának még a mélységen kívül speciális nehézségei is vannak. Az Atlanti-tenger e vidékein tudniillik nincsenek áramlatok, amik magukkal sepernék a lehulló állati s növényi tetemeket stb. Ugyhogy ott a tenger fenekét sok-sok méter mélységig szerves hulladékok borítják; hogy Atlantiszig eljusson a kutatóháló, ezen a nagymagasságu rakodmányon is át kellene hatolnia . . . És mégis van, aki e merész tervvel foglalkozik. Csak nemrég látogatott meg egy fiatal francia

hajóstiszt, aki Atlantisz nyomait akarja felkutatni az Óceán fenekén!

Igy beszél a tudós tanár a nehéz feladatról, de azt is látjuk, hogy az Atlantisz-kérdésnek vannak rajongói és erős akarattal sok akadályt le lehet győzni.

Kirner Dezső is foglalkozik az Atlantisz-kérdéssel és a Természettudományi Közlöny 1925. évfolyamának áprilisi számában „Az Atlantisz” című cikke többek között ezeket mondja:

Platon legendás leírása a Herkules oszlopain túl elterülő nagy szigetről az újabb tudományos vizsgálatok alapján mindinkább történelmi valósággá válik. A sziget létezése körül a tudósok között mellette és ellene megindult vita eldőntöttnek tekinthető s a tudomány meggyőző igazságaival amellet szól, hogy a harcias nép lakta, természeti szépségekben és kincsekben gazdag szigetet létezett, amíg a geológiai harmadkor végén a Föld belsejében működő hatalmas erők a tenger hullámaiba nem süllyesztették. Milyen tudományos érvek szólnak az Atlantisz egykori léte és egy rettentő tengeralti vulkáni kitörés folytán történt elsüllyedése mellett?

Először is a tengerfenék topográfiája az Atlanti-Óceánban, amelyet az oceanográfia mélységméréseivel úgyszólván teljes pontossággal megállapított s amely feltűnő felületi egyenetlenségeket tár elénk. Ha a kiszáritottnak képzelt tengerfenéken a Gibraltári-szorosból kiindulva Amerika felé utnak indulnánk, délnyugat felé haladva, 4000 m. mély-

ségü völgybe érnénk. A lejtőn felkapaszkodva hegycsucsra jutnánk fel, amelynek tetején Maderia-sziget fekszik. Innen északnyugatra fordulva ismét 5000 m. mélységű völgyön át vezetne utunk, amelyből kiérve hegyvonalak mentén haladnánk el, ennek a tengerből kiemelkedő része az Azóri-szigetek. Irányt változtatva délnyugat felé majdnem 6000 m. mélységű völgybe kellene ismét leereszkednünk, hogy tovább haladva hatalmas hegytömegre kelljen felkapaszkodnunk, mely a Bermuda-szigetekben csucsosodik ki. Majd ismét 4000 m. mélységű horpadás következne s Amerika közelében érnők el a tengerszín szintjét. Ime az elsüllyedt földterület térképe.

Arra, hogy az Atlanti-óceánnak ez a része Földünk történetének régebbi korszakában hatalmas vulkáni tevékenység színhelye lehetett, a most is meglévő vulkáni szigetek nagy számából is következtethetünk, amelyek délről északra sorakoznak az Atlanti-óceánban. Ilyenek a Tristan d'Acunha, Szt.-Ilona, l'Ascension, Kanári, Madeira, Azór, Färöer, Island, Jean Mayen szigetek, melyeken sok kialudt, de számos működő vulkán is van. A tengeralatti kitörések ma is elég gyakoriak ezen a téren, amelyek hatása a partokon mint hatalmas szökőár jelentkezik.

Az egykori Atlantisz területe tehát vulkáni jellegű terület volt s mint ilyen, alá volt vetve a vulkáni tevékenység hatalmas térszíni változásokat létrehozó hatásának, az emelkedéseknek és sülly-

lyedéseknek. Az újabb időből is számos adatunk van arról, hogy nagyszámu sziget tűnt el nyomtalanul a tenger mélyébe, vagy pedig új szárazulatok emelkedtek ki belőle. Egyik ismeretesebb eset 1871-ben történt Pantellaria-sziget és Szicilia között a Földközi-tengerben, ahol 100 öl mélységben tengeralatti kitörés volt s a tengerből jókora sziget emelkedett ki, amelyet Juliának neveztek el. A sziget még ugyanabban az évben visszasüllyedt a tengerbe, s a helyén 24 láb mélységet mértek.

Azt, hogy az Atlanti-óceánban a viszonylag újabb korban nagyobb süllyedés történt, főleg a legutóbbi, Marokkóban végzett geológiai vizsgálatok igazolták be, amelyek megerősítették azt a föltevést, hogy a Gibraltári-szoros is csak a harmadkor végén keletkezett.

Elfogadható tehát Termier kiváló francia geológus beható vizsgálatokon alapuló véleménye, hogy az Atlanti-óceán hatalmas vulkáni tevékenység színhelye lehetett s annak hatásaképpen nagy kiterjedésű földterület süllyedhetett el a tenger mélyébe, amelynek néhány sziget: az Azórok, Kanári- és Madeira-szigetek alkotják utolsó nyomait.

A geológián és oceanográfián kívül az álatlan vizsgálati eredményei is új világításba helyezik az Atlantisz létezésének rejtélyes kérdését.

Germain, a párizsi Természettudományi Múzeum s Oceanográfiai intézet asszisztense, az Azórok, Madeira-, Kanári- és Capverdi-szigetek most élő állatvilágát tanulmányozta, azt kimon-

dottan szárazföldi jellegűnek találta. A Kanári-szigetek negyedkoru rétegeiben talált ásatag állatvilág feltűnő megegyezést mutatott a Marokkó hasonló koru rétegeiben talált állati maradványokkal, mindkettőből ugyanazon csiga- (*Helix*-) fajok kerültek elő, annak jeléül, hogy az említett négy sziget a jelenkort közvetlenül megelőző ideig összeköttetésben állott az afrikai kontinenssel. Az „*Adiantum reniforme*” nevű haraszt, amelyet Portugáliában fossilis állapotban találtak meg, a Kanári- és Azóriszigeteken ma is él. Ugyanazon tüdőscsigákat (*Pulmonata*) sikerült megtalálni Közép-Amerikában, az Antillákon, az Atlanti-óceán említett négy szigetén és a Földközi-tengerben. Ebből a közös előfordulásból arra következtethetünk, hogy az Atlantisz földje egészen Közép-Amerikáig terjedhetett s fokozatosan morzsolódott le a tenger munkája által. Utolsó töredéke lehetett a Platon által leírt nagy sziget, amelyet egy szörnyű kataklizma folytán egyszerre nyelt el a tenger.

Platon aprólcokos leírásában a szigeten előforduló fekete, fehér és piros kövekről is megemlékezik s a Kanári-szigeteken fehér mészkövek, feketés-vörös színű lávák ma is találhatók.

Arra a kérdésre, hogy ember élt-e már a sziget elsüllyedése idején Nyugat-Európában s szemtanúja lehetett-e a rettenetes katasztrófának, amelynek történetét azután utódaira hagyta, egy új tudomány, az ember őslénytana adja meg a választ.

Még négy év előtt a kérdésre hátározottan tagadó feleletet kellett adni, mivel mindaddig az ember megjelenését bizonyító maradványokat a negyedkor elejénél, a diluviumnál korábbi időből találni nem sikerült. Négy év előtt azonban Angliában érdekes leletre bukkantak. Cambridge közelében, Ipswich mellett, több, emberi kézzel csinosan formált kovakőszakócát (silex) találtak, amelyek minden kétséget kizárólag harmadkoru rétegben feküdtek. A feltűnést keltő lelet körül élénk tudományos vita indult meg s az angolok, hogy bizonyosságukban megerősödjének, felkérték Breuil abbét, a párisi ősembertani intézet tudós tanárát a lelet megvizsgálására, aki a helyszínen végzett gondos vizsgálatai alapján a silexet fedő rétegeket a leghatározottabban harmadkoruaknak minősítette, megerősítve az ugyancsak helyszíni vizsgálatra meghívott amerikai, angol és belga tudósok véleményét.

Az Atlantisz elsüllyedése idején tehát már élt az ember Európa nyugati részein, a szörnyű dráma története apáról fiura szállhatott s elterjedhetett a Földközi-tenger partjain lakó népek között is. Azt, hogy milyen volt az Atlantisszal a tenger mélyébe mindörökké elsüllyedt kultúra, ki tudná megmondani?

De talán eljön az idő, amikor a Föld belsejében szunnyadó erők ismét életre kelnek azon a helyen s egy hatalmas tengeralatti kitörés felszínre hozza a hullámokból az elsüllyedt területet, s az a nemzedék, mely tanuja lesz ennek az

új kataklizmának, a mi sejtelveinkről bizonyosságot szerezve, véglegesen megoldja az Atlantisz izgató s bonyolult rejtélyét.

Kirner Dezső értékes cikke is Atlantisz mellett érvel.

Amint már említettük, az Atlantisz mellett egyik főbizonyíték a mexikói és egyiptomi ősepítkezések, így különösen a mexikói és az egyiptomi piramisok közötti nagy hasonlatosság. Az egyiptomi piramisokról már nagyon sokat olvastunk, de annál kevesebbet a mexikói piramisokról. Azt hiszem, olvasóinkat érdekelni fogja ez a téma, amelyet az alábbiakban fogunk ismertetni „A mexikói piramisok” cikk nyomán. (Kömáromi Lapok 1926. febr. 27. sz.) A cikk többek között ezeket mondja:

A San Juan Teotihuacan piramisai, melyek kiásatása és rekonstrukciója egyes megszakításokkal immár husz esztendeje folyik, az amerikai kontinens talán legérdekesebb őskori építményei közé tartoznak. A már eddig feltárt részek is ékesszólóan bizonyítják a piramisok építőjének magasfoku civilizációját s a világ számára Amerika őstörténetének új fejezetét nyitották meg.

A piramisok mintegy 24 mérföldnyire vannak Mexikó Citytől, viszonylagosan jó autótut mentén, a Texcolo nevű kiszáradt tó partján. A vidék pusztaság és csak itt-ott művelt, ám amint Prescott mondja: e kopárság inkább az ember, semmint a természet hibája. A körülfekvő dombok csupa vulkanikus képződmények s az őslakók a roppant

menyiségű lávatömegből fejtették ki az építkezéshez szükséges követ.

A Teotihuacan név alkalmasint azt jelenti, hogy Istennek helye, vagyis az a hely, ahol a régi isteneket imádták az őslakók mítosza szerint.

A hely történetét érdekesen világítja meg egy ősrégi legenda. Az istenek le szállottak a Földre, szépnek találták azt, de mindent sötétség burkolt, mert még sem a Nap, sem a Hold nem volt megteremtve. Az istenek elhatározták tehát, hogy közülük kettőnek fel kell magát áldoznia s égitestékké kell átalakulnia, hogy világosságot és meleget adjanak a Földnek. A legnagyobb piramis csúcsán két óriási örömtűzet gyújtottak s az egyik nagyon hatalmas isten megpróbálta, hogy máglyára vesse magát, de bátorságát veszítette és a kísérlet nem sikerült. Egy második isten több sikerrel járt és amint a lángok elhamvasztották testét, ragyogó világosság jelent meg az égen. Így született a Nap. Egy újabb isten testének a másik máglyán való elhamvadása után megjelent az égen a Hold. Amikor a körülálló várakozó istenek látták, hogy a Hold fénye épp oly erős volt, mint a Napé, megijedtek, mert érezték, hogy nem érdemelték meg ekkora fényt, egyikük tehát megragadott egy tengeri nyulat s a Hold arcába dobta, hogy csökkentse ragyogását. Teotihuacan lakói e tengeri nyulat látták a Hold arcában, a Holdban lévő ember képe helyett. Az istenek önfeláldozásáról szóló legenda szentté avatta ezt a helyet, mely ennél fogva

különösen az égitestek tiszteletének volt szentelve.

Teotihuacan ősrégi romjait az ut felől megközelítve, az első piramis, — a hold-piramis — szinte nem is látszik mesterséges építménynek. Fű és növényzet borítja s majdnem olyan, mint valami közönséges földsánc. Az aljánál azonban egy óriási monolit-követ találtak, melyről később megállapították, hogy Chalchihtlicue-nek, a Hold anyjának szobrával azonos. Súlya kb. 30.000 mázsa. Maga a szobor rendes ülő istenalakot ábrázol; valószínűleg kékre volt festve. A második sokkal fontosabb piramis — a Nappiramis — már csaknem teljesen fel van tárva és részben már helyre is van állítva. Kb. 200 láb magas s mintegy 40.000 négyszögméternyi területet foglal el. Öt egymásra épített csonka piramisból áll. A nyugati oldalán széles lépcsőzet vezet lefelé. A Nap tiszteletére volt szentelve s valószínűleg áldozati templom állott a csúcán. Megállapították, hogy a piramis közepében nincs semmi, illetőleg annak belseje szilárd mexikói anyagból épült. A piramisok környékén az u. n. Holt Patak Utja mentén számtalan kisebb földhányás és régi épület húzódik, melyek mindegyikében igen sok agyagedényt, bálványt, fegyvereket, nyílfejeket, női nyakláncokat és fülbevalókat találtak. A legérdekesebb része a városnak a Ciudadella (Citadella). Azért nevezték így, mert az ásatások előtt olyan volt, mint egy roppant erődtámas. A földrétegek, falmaradványok, kő- és anyag-

törmelékek eltávolítása után a Manuel Gamio vezetése alatt álló régészek itt Quetzalcoatl templomát találták meg. Ez roppant nagy, derékszögű anyaépület, falakkal körülvéve, helyenként színes és polirozott stukkóval borítva. Az egyik végén két piramis áll. Az első nyugatibb fekvésű, a Teotihuacan-i civilizáció hanyatlásának korából való, nagyon hasonlít a Nappiramishoz, belül szintén kemény anyagból, kívül pedig hatalmas sziklából készült. Quetzalcoatl piramisa a legcsodálatosabb és a legszebb valamennyi között. Szerkezete az ősrégi civilizációnak a legszebb darabját mutatja. Kővei bámulatosan faragottak és csaknem teljesen épek.

Quetzalcoatl a levegő és a szél istene volt, aki a benszülötteket az ércek használatára és a földmivelésre oktatta. Jelképe a tollas kigyó, amely e nagyszerű piramis kőfaragványain piros és kék színezésben, obszidián szemekkel sok-sok variációban látható. Mindegyik egyforma alakú, meglepően tökéletes és valóságos mestermű.

Quetzalcoatl legendája két szempontból is rendkívül érdekes. Először azért, mert ez inspirálta a Mexikó völgyében felfedezett művészi munkákat, másrészt azért, mert kétséggel segítette a spanyolokat annak idején abban, hogy az asztékok földjét meghódíthassák. A legenda szerint ugyanis Quetzalcoatl, mikor a Mexikói-öböl partjait elérte, bucsut vett követőitől s megígérte nekik, hogy ő és utódai vissza fognak még térni hozzájuk. Azután belépett varázslójának

csónakjába és eltűnt a Földről; elment az Oceánon túl lévő mesés Tlapallan országba. A monda szerint magastermetű, fehérbőrű istenség volt, fekete hajjal és lengő szakállal. Amikor Cortez nyugat felől megérkezett Mexikóba, a benszülöttek ezt a jószágos istent vélték viszontlátni benne, akit ők nagyon szerettek és hitük szerint az ő akaratából történt, hogy a halványbőrű és fekete-haju spanyol eljött hozzájuk, hogy uralkodjék.

Ezek a piramisok tehát egy ősrégi nagy civilizáció maradványai, melyek azt mutatják a bámuló világnak, hogy Mexikó földjén egy gazdag, nagy kultúrájú faj élt, mely ismerte a színeket, a freskókat, a szilárd építkezést, külön nagyszerű ornamentikával bírt, a mellett, hogy magas fokon állt nála az agyagedényeknek és más eszközöknek a készítése is. Azt hisszük, nem csalódunk, ha várjuk, hogy az ásatások tovább folytatása még nem egy nagyértékű felfedezéssel fog hozzájárulni az emberi kultúra őskorának megismeréséhez.

A mexikói piramisokhoz különösen feltűnően hasonlít az a lépcsőzetes piramis, amely a Libiai-sívatag szélén levő Sakkara nevű egyiptomi falu mellett fekszik Memfisz romjainál. Ez a lépcsőzetes piramis Egyiptomnak bebizonyíthatólag legrégibb emléke és a III. dinasztiához tartozó Czózer király sirja volt ez.

Ezek az ősamericai építkezések mind magukon viselik az egyiptomi hatást.

Az amerikai ősepítkezések nyomait

1750 körül kezdték keresni. Amint egy idevágó cikkben olvassuk, ebben az időben egy spanyol utazó expedíció keresztülhatolt a siapai rengetegen és felfedezte Palank romjait. A spanyol király ekkor rendeletet adott ki, hogy Antonio del Rio kapitány vezetése alatt kellőképpen felszerelt expedíció kutassa fel és vizsgálja meg ezeket a mesés romokat. Az expedíció 1787 május 3-án el is jutott Palank romjaihoz és ekkor csodálatos tér nyílt az európai tudományos világ kutatásai számára.

Del Rio kapitány expedíciója rövid ideig tartott. De 1805-ben, 1806-ban és 1807-ben újabb expedíciók keltek útra Dupoix ezredes vezetése alatt. Ezek voltak azok az expedíciók, amelyek először foglalkoztak tudományosan az amerikai kultúra kérdésével. 1828-ban Baradére, egy jeles francia kutató, engedélyt kapott a mexikói kormánytól, hogy a monumentális amerikai építményekről készült hiteles rajzokat Európába hozza.

Később felfedezték a jóideig teljesen ismeretlen uxmali építményeket Yukatanban. A felfedezők szintén franciák voltak. Ettől kezdve Mexikó őstörténetének kutatása szorosan összefügg a francia tudományossággal. A XIX. század közepe táján a francia közoktatásügyi miniszter megbízta Charnay tanárt a régi amerikai civilizáció tanulmányozásával. Charnay felkereste a totek-, zapotek- és maya-kultúrák már ismert középpontjait s ő volt az első, aki igazán alaposan átkutatta a romvárosokat.

Időközben a kutatások abbamaradtak, legujabban azonban a tudományos világ figyelme újra ráterelődött az amerikai romokra. Francisco Mujica, ennek a kérdésnek legbuzgóbb mozgatója, abból indulva ki, hogy az amerikai őskultúra felkutatásában a franciák végezték az úttörő munkát, újra megalakította a francia iskolát Mexikóban.

Most pedig térjünk vissza Atlantiszra, amelyre vonatkozólag Humboldt Sándor, e mult század természetbúvárainak egyik legjelesebbje azt mondja, hogy az Atlantisz monda az igazságnak és a meseének csodálatos keveréke.

Vécsey Zoltán dr. is többször foglalkozik az Atlantisz-kérdéssel és többek között „Az amerikai aranykoporsó titka” címmel a Prágai Magyar Hirlap 1928. jan. 6-iki számában értékes cikket írt, amelyben többek között ezekről számol be:

Amikor Kolumbusz 1492-ben kikötött Amerika földjén, amelyet India keleti partjainak hitt, az Ujvilágnak történeti fejlődése már hosszú évszázadokra, talán évezredekre nyult vissza. Annak ellenére, hogy az amerikai történelmi iskola, amely különösen az adatok összegyűjtésében produkált monumentális alkotást, már rendkívül sok adalékot hordott össze ezeknek az őskultúráknak felderítésére, még mindig sok a homályos pont. A tudomány elsősorban azon vitatkozik, hogy az amerikai őskultúra teljesen önállóan fejlődött-e ki, avagy pedig bevándorlók hozták magukkal a keleti félgömből, az ázsiai kultúra bőlcsoájából, a nyugati földrészre.

Ismeretes az Atlantisz divatos elmélete. Ez a feltételezett világrész Afrika és Amerika partjai között terjedt volna és még abban a korszakban is megvolt, amikor már a földön az emberi kultúra kifejlődött. Egyes történészek véleménye szerint Amerika őskultúrája az Atlantiszon keresztül vándorolt volna minden kultúrák közös bölcsőjéből, Ázsiából, a Tigris és Eufrates folyó mellől, vagy pedig a Nilus folyó völgyéből Amerikába. Az amerikai tudósok véleménye szerint legvalószínűbb, hogy az amerikai őskultúra eredete is Egyiptomban keresendő, míg mások Hátsó-Indiát veszik bölcsőül és az utóbbiaknak nézetét azok a híres elefántrajzok erősítik meg, amelyeket az amerikai barlangokban találtak meg. Középamerika egyes ősrégi barlangtelepein ugyanis primitív karcolásokat fedeztek fel, amelyek elefántokat ábrázoltak.

Az amerikai kultúra eredetére tehát megoszlanak a vélemények, egy azonban bizonyos : a két amerikai kontinens olyan multa tekint vissza, amely talán éppen olyan hosszú és dicsőséges, mint az egyiptomi és babiloni kultúra.

Míg az elefántkarcolatok a nyugat-indiai elméletet erősítették meg, addig Quatemalában talált arany szarkofág kétségtelenül erős és hathatós bizonyítékot ad azoknak a kezébe, akik az amerikai őskultúra egyiptomi eredetének hívói.

Mi Vécsey dr. megjegyzéséhez csak azt fűzzük, hogy az amerikai barlangokban talált elefántrajzok nem döntő bi-

zonyítékok az amerikai őskultúra indiai eredete mellett, mert hiszen Afrikában is éltek és élnek elefántok s a régi elefántrajzok épp úgy bizonyíthatják az amerikai őskultúra egyiptomi eredetét is.

Ez őskultúrára megjegyzi Vécsey dr.:

Amikor a spanyol hódítók megérkeztek, a maya-indiánusok egykor virágzó középmamerikai kultúrája már lehanyatlott és az egykori fényből és ragyogásból csak egyes szegényes városok maradtak fenn. Így írják le a spanyol hódítók azt, amit az új világországban láttak. Azonban ez a leírás a történelemelőtti Amerika kultúrájának hosszú drámájában csak az utolsó felvonás, a hanyatlás korszaka. Már régen, az előtt az idő előtt, amikor Peruban az uralkodó inka-dinasztiák zsenije megteremtette a nagy politikai szövetséget, amelyet azután a spanyolok tettek tönkre, legalább két jelentékeny civilizációs korszak zajlott le. Az első korszaknak gyűjtőmedencéje és kifejlődési pontja a perui partvidék volt. Ez a kultúra kiváló mestereket termelt azon a téren, amelyet mi műiparnak nevezünk. Edényei, művészies szöttesei messze meghaladják azt a fokot, amelyet a kézműipar termékei elérnek. Különösen szöttesei olyanok, hogy különbeket a mai raffinált ízlés sem produkál.

A perui kultúrának második virágzási kora a perui fensikhoz fűződik. Amint az egyiptomi fáraók kultúrája különösen az építészet terén alkotott maradandót, éppen úgy ez a kultúrszak is nagyszerű építőmesterekben és mérnökökben volt gazdag. Ennek a kultúrának emlékei

még ma is meglelhetők azokban a kőből épült városok romjaiban, amelyekre lépten-nyomon bukkannak a perui fensíkon, a nagyszerű vízvezetékekben, melyek semmiben sem maradnak a rómaiak csatornázása mögött, a hosszú kövezett utakban. Ezeket a kultúremlékeket még az inkák elődjai építették.

Vécsey dr. fenti közlése is az amerikai őskultúra egyiptomi eredete mellett szól.

Az ősegyiptomi építkezés hatása érezhető a „Napszűzek“ kolostorának falán is Cuzcoban (Peru, Délamerika) az inkák birodalmának fénykorából. A fal közeinek összeillesztése a földrengésekkel szemben ellenállóbbá teszi a falat. (Lásd Cholnoky Jenő: A napsugár diadala 31. képét.)

Bizonyára sok bizonyítékot fognak találni az egyiptomi és az amerikai kölcsönös hatások mellett a guatabitai szent tó vizének a lecsapolásánál, amelyet most kezdenek meg. Mussolini ugyanis követőkre talált. Ismeretes, hogy Mussolini kezdeményezésére s utasítására felszárítják a Nemi-tó vizét, hogy felszínre hozzák Caligula és Tibérius császárok hajóit, s a császárok legendás kincsei után kutatnak. Eddig már két hajót tett szabaddá a lecsapolt tóviz és iszap s a munkálatok serényen folynak a hajóroncsok mélyén sejtett fölbecsülhetetlen értékű kincsek felszínrehozatala céljából. Mussolini most követőre talált a „Contracter Limited“ című angol vállalat vezetőinek személyében, akik a kihalt inkák állítólagos aranya után akarnak kutatni. Az angol cég a leg-

utóbbi hírek szerint már meg is kapta az engedélyt a kolumbiai kormánytól, hogy lecsapolhassa a guatabitai, egykori szent-tó vizét, amelynek fenekén van állítólag az inkák elsülyedt aranya.

Történelmi tény, hogy a régi inkák pogány istentiszteleteik alkalmával áldozathozatalként a tó vizébe arany tárgyakat és aranyport hajítottak, amely felszívódott a földbe, ezért az egész vidéket a századok multán betörő spanyolok Eldorádónak nevezték el. Már számos ízben kísérelték meg a tó vizének lecsapolását, de mindannyiszor csak néhány aranytárgyat és drágakövet halásztak ki. Ez azonban csak megerősítette a hiedelmet, hogy a tó fenekén aranyhegyek csucsosodnak. Az eddigi kísérleteknél ugyanis nem engedték ki a tó egész vizét, csak a partmenti részek fenekét kutatták át s az ott fellelt arany megerősíteni látszik a történelmi legendát. Az angol vállalat bizonyosra veszi, hogy a tó teljes lecsapolása meglepő eredményre fog vezetni. Megjegyzendő, hogy a kolumbiai lakosság körében ma is számos aranytárgyat találni, amelyek régmúlt századokból származnak. Az inkák kincse újból felidézi ennek a nagykulturájú népnek az emlékét. A történelmi kutatás szinte hihetetlen adatokat állapított meg róluk. A mostani Kolumbia és Peru területén huzódott el az inkák óriási birodalma, amelynek fejlett kultúrájának igen sok emlékét fogják megtalálni a lecsapolt tó fenekén.

A felsorolt számos adat tisztázta a kérdést. Ma már az Atlantisz-kérdés

nem rejtély, hanem valóság. Amerika és az óvilág között létezett egy világrész, amelynek lakói a kultúra terén olyan színvonalon állottak, mint mi európaiak, vagy talán még magasabb fokon. A szankszrit ősrégi írásokból kitűnt, hogy már repülőgépeik is voltak, ismerték a motort, a gépeket, a gőzt vagy a villanyt, mint hajtóerőt, tehát a technika terén is ott voltak, ahol mi, sőt talán már többet is tudtak és az a nagy tudás, a kultúra magas foka, a fejlett technika nagy haladása, vívmánya egy rémes napon és éjjelen mind elpusztult, elsüllyedt a tenger mélységes fenekére. A megmaradt emberiség kezdhette újra a küzdelmet a kőbaltánál. És ki tudja, a mi fejlett kultúránk már hányadikszor ismétlődött és hányszor pusztult el már ezen a földön?

Cipriani, olasz tudós, a firenzei egyetem tanára, nyolc hónapig kutatott, ásott Délafrikában az őskultúra nyomai után a Limpopó folyó mentén. A nyolc hónapos délafrikai expedíció eredményéről most számol be Cipriani olasz tudós és az eredmény csodálatosan meglepő s azt bizonyítja, hogy ahol a civilizáció alacsony fokán álló busmanok élnek, lábuk alatt egy nagyfoku őskultúra alusza több évezredes álmát. A legnagyobb feltűnést az az óiási lábnyom keltette, amely egy történelemelőtti ember után maradt meg. Valóságos szenzáció számba mennek azok az ősrégi rajzok, falkarcolatok, templomromok, siremlékek, melyeket a Zambézi, a Limpopó, a Vaal és az Orange folyók melléken talált az

olasz régész kutató ásója. Ezek a maradványok egy olyan civilizáció nyomai, amelyek 7-8 ezer esztendővel is megelőzik az egyiptomi első dinasztiákat és a legrégebbi ázsiai civilizációt. Az ősrégi falkarcolatok, rajzok mind harci jeleneteket ábrázolnak. A küzdelem óriási termetű, magas férfiak és hozzájuk képest törpe emberek között folyik.

Az elpusztult délafrikai kultúra is a mellett szól, hogy ki tudja, hányadszor ismétlődött meg a magas civilizáció ezen a vén, öreg földön? A fentemlített rajzok óriásai és törpéi pedig azt bizonyítják, hogy a népmesék óriásai, törpéi éltek valamikor. Hrdlicka Elek dr. amerikai professzor szintén azt állítja, hogy Amerikában hatalmas ősemberek éltek.

A tudós azt mondja: Bizonyíték erre az a sziklarajz, amit Arizonában találtak és amely egy hátsó lábain ülő dinosauruszt ábrázol. A prehisztorikus művész minden valószínűség szerint élő modell után készítette el rajzát, ami annyit jelent, hogy ebben a korban is éltek emberek, sőt már művészet is volt a világon. Sokkal érdekesebb azonban egy másik sziklarajz, amely egy dinosauruszt ábrázol, amint egy emberre készül ugrani. Ha feltesszük, hogy a rajz arányai valóságosak, akkor az ezidőben élő ősember legalább 5 méter magas volt. Bármilyen fantasztikusnak is látszanak ezek az állítások, — mondotta dr. Hrdlicka — mindenesetre a legnagyobb figyelmet érdemlik meg, mert egy harmadik rajz is megerősíti azt az állítást, hogy a történelemelőtti ember sokkal

nagyobb volt, mint a történelmi ember. Ezen a harmadik sziklarajzon egy őselefánt (masztadon) látható egy ember mellett. Ennek a prehisztorikus műnek nagyságaránya is azt bizonyítja, hogy ebben a korban ötméteres emberek jártak a földön.

Itt, ennél az őselefántnál, álljunk meg egy szóra. A már előbb említett Spence angol régész is felhozta, hogy az Amerika és Afrika között az Atlantis-féle közvetítés elmélete mellett szól ez az amerikai őselefánt-rajz is, mert hiszen az elefánt csak Indiában és Afrikában volt ismert állat s annak fogalma csak az Atlantiszon keresztül juthatott el Amerikába.

Hrdlicka amerikai régész azt mondja erről az őselefánt-rajzról: A dinosaurusztól mintegy 15 lábnyira találtunk egy másik rajzot, mely nyilván elefántot ábrázol, amint ormányával egy hatalmas ember fejére csap. Egy hullámos vonal arra mutat, hogy a megtámadott ember térdig vízbe menekült. Mindkét keze fel van emelve. Az egyiken láthatók az ujjak, a másik tart valamit, amit nagyon nehéz meghatározni. Az ember magasabb, mint az elefánt, ha tehát az arány pontos, a prehisztorikus ember közel öt méter magas volt.

Az őslénytanból tudjuk, hogy az őskorban éltek törpe vizilovak és törpe elefántok; alig voltak 1—1½ méter magasak. Az is lehetséges, hogy ilyen elefántot rajzolt le az őskor művésze. Erről vitatkozni nem a mi tárgyunk körébe tartozik. Ránk nézve csak az a

fontos, hogy hogyan került az óvilág állata, az elefánt képe Amerikába? Csakis Atlantisz közvetítésével.

De van még egy másik kapcsolat is. Ugyanazon a falon — állapította meg Hubbard két év előtti jelentése — egy sereg más kecskeszerű állatot, kígyót és egyéb ismeretlen lényt találtunk le rajzolva. A legcsodálatosabbak azok a szimbólumok voltak, amelyek a lándzsás és pajzsos görög Marsra emlékeztettek.

Visszatérve Cipriani olasz tudós kutatásaira, azt mondja még többek között a tudós olasz:

Hogy milyen messzi multba nyulik vissza a legujabb tudományos fölfedezés, annak bizonyossága az, hogy a sziklafalakra festett — egyébként igen eredeti és a mozgás frissességéről tanuskodó — rajzok olyan állatokat ábrázolnak, amelyek az özönvíz előtt éltek. Rendkívül fontos azonban a sziklafalakon talált egyik kép is, amely nagy gonddal és ügyességgel készült és egy babiloniai öltözetű embert ábrázol. Ez a szokatlan viselet nem a rajzoló egyén fantáziájának eredménye, hanem bizonyossága annak, hogy a primitív művész kész, még pedig nem afrikai modell után rajzolt.

Mindezek a fenti őslényeket ábrázoló rajzok azt bizonyítják, hogy vagy az emberek éltek a dinosaurus korában, vagy a dinosaurus az emberek korában, érte ezalatt azt, hogy fenmaradhattak egyes példányok olyan módon, ahogy Conan Doyle Eltűnt világ című könyvében képzei. A prehisztórikus rajzoló

csak természet után készíthette művét és hogy valóban jártak azon a vidéken dinosaurusok, a megkövesedett lábnyomok igazolják.

Kittenberger Kálmán, a világhírű magyar oroszánvadász említi, hogy az afrikai benszülöttek között megvan az a hit, hogy ilyen szörnyetegek ma is élnek a végtelen afrikai mocsarakban. Ő maga is látott egy szörnyeteget elvillanni egyszer, de ez olyan gyorsan történt, hogy nem tudja, vajon a szeme káprázott-e, vagy tényleg valami csodaállatot látott? Afrikában olyan hatalmas mocsaras területek felkutatlanok még, hogy ott bizonyosan élnek még ismeretlen állatfajok a régi letűnt őskor visszamaradt tanui. Csak nemrég közölte a Természettudományi Közlöny, hogy az ázsiai szigetvilágban mostanában fedeztek fel őssállatot, egy hatalmas páncélos ősgyikot, amelyet a benszülöttek szárazföldi krokodilusnak hívnak és még a lovas embert is megtámadja.

Kittenberger Kálmán különben nagyon találóan jegyzi meg, hogy tessék megnézni a viziló és rinocérosz, orrszarvu vagy a szarvorru fejét, könnyű elhinnünk, hogy egy őslény szörnyszülöttel állunk szemben.

Pár évvel ezelőtt, amikor Nagyszombat mellett mammuth-lelétre bukkantak, a „Prágai Magyar Hírlap“ is részletesen foglalkozott a lelettel és a föld őskorával és a Szörnyetegek világa című fejezetben megemlíti, hogy a föld középkorában, amelyben a triász, jura és kréta

korszakok következtek egymásra, egész sor sárkányfajta szörnyeteg valóságos huskolosszus éldegélt és pedig gazdag, paradicsomi növényvilág közepette. Ilyenek voltak a strucc-sárkány, a hátán kakastaréjszerű bordázattal diszes Megalosaurus, vagy az emeletmagasságu Titanosaurus, továbbá mindenfajta őskrodilusok, ragadozó gyíkok és a pálma törzsein, a párás levegőben prédájára leső ősmadár.

A föld középkorából az ujkorba hajló évmilliók, az eocén korszaka, valami fantasztikusan buja növény- és állatvilágot csálnak ki a föld öléből. Középeurópában teljesen trópusi a növényvilág. Minden növény és állat óriási méreteket ölt.

Az állatok egyes szervei mind fantasztikusabb elfajuláson mennek keresztül, csak úgy burjánoznak ki a tarajok, teknőhéjak, óriási agyarak, szarvak, orrszarvak. Az oligocén rendkívül meleg, enyhe klimájú volt. A Tatra környékén például olyan az éghajlat, mint most a Kongó-medencében. A fák csak úgy ontották a gyantát, amely megkövesedve a borostyánkőt adja. A Szepességen nagy mennyiségben bányászták a borostyánt.

A miocén korszakban újból tenger borítja a Kárpátok aljának nagy részét. A losonci medencében, Losonc, Salgótarján, Holics vidékén fókák tanyáznak.

A hatméteres ősdelfin és patás állatból tengeri állattá lett vízi tehén is jellemző állatai ennek a második nagy

emlős faunának. Szlovenszko földjén csak a Kiskárpátok emelkedtek ki szigetként s itt azután a mocsarak között szárazföldi állat is tengődött, az úgynevezett gumósfogu őselefánt, a masztodon. A masztodon átöröklött a pliocénre is, amely szubtropikus klímát teremtett vidékünkön. Mocsári ciprusok, mammutfák, fügefák mellett buja lombos erdők emelkednek és a renyhe, puha levegőben a masztodon négy és félméterre is megnő. Ajnácskőn, a bazaltvulkánok tövében a magyar tapir él, ennek a faunának legjellemzőbb állata és a nógrádi Ipolytarnócon is furcsább állatok lábnyomait találták megkövesedve.

Lajtafalunál megtalálják a pliocén-rétegben az első emberszabású ősmajmot is, mindjárt két példányban.

A pliocénnel zárja a geológia a föld ujkorát és a pleisztocénnel kezdi meg a jelenkort, az antropozosnak korszakát. Bekövetkezik a jégkorszak, az állati élet a barlangok mélyébe húzódik vissza s amelyik künnreked, befagy a jéges hullámok táblái közé. 120.000 esztendeje annak, hogy felbukkan a legrégibb emberszabású ember, a neandervölgyi típusú ősember.

Barlangi medvék, mammutok, gyapjas orrszarvu és ősoroszlán a társai, meg a csodaszarvas, melynek két méternél is nagyobb lapátok a szarvai.

Az ősember ismeri az őselefántot, hiszen azokon az őstelepeken, amelyek felszínre kerülnek, gyakran találunk mammutot ábrázoló primitív karcolato-

kat. Az *Elephas primigenius* Blumb, a szőrrel fedett őselefánt, testalkatára legközelebb áll a ma élő indiai elefánthoz. A felső két metszőfoga agyarrá alakult át és erős ivben visszafelé hajlik. Egy ilyen agyar 10—15 láb hosszú és 250 font nehéz is lehet. A kereskedelem révén forgalomba hozott elefántcsont legnagyobb része a szibériai mammut agyaraiból ered. A XVIII. században Szibériában több mammut-leletre akadtak, Adams találta a Jeges-tenger partján, a Lena-folyó torkolatánál az eddig ismert legépebb példányt, 1806-ban.

A mammut kétszer olyan súlyos volt, mint a mai szőr nélküli elefántok, nagyságára nézve pedig a mait egyharmaddal multa felül. Az ősember vadászott rájuk és vermekben fogta el, mint a mai vad népek is vermekbe csalják az elefántot.

A fenti közlésből megtudjuk, hogy a mi vidékünkön is éltek őslények s az őslények között gyakoriak voltak az abnormitások, a szörnyszülöttek, amelyek a sokfejű sárkányok hitét keltették az emberekben.

Ime a népmesék sárkányai, szörnyetegei, óriásai és törpéi is bírnak reális alappal, el lehet-e hinni, hogy egyedül az Atlantisz létezéséről, magas, csodálatos kulturájáról, borzalmas elpusztulásáról szóló tizezeréves néphagyománynak ne volna semmi pozitív alapja? Ez lehetetlenség.

Mielőtt befejezném tárgyamat, még egyszer visszatérek Churchwald angol tudós által fölfedezett ősrégi szanszkrit

iratra, amely azt mondja, hogy az elstülyedt világrész lakói a technika olyan magas fokán állottak, hogy gépek segítségével repülni is tudtak. A meleg levegő segítségével való fölszállás titkát már régen ismeri az ember, de itt nem meleg levegőről van szó, hanem gépekről. A géphez hajtóerő is kellett, így tehát ismerték a motort, amelyet gőzzel hajtottak. Ha már ismerték a gőzt, mint hajtóerőt, ismerték a gépet, akkor nem az volt az első kísérletük, hogy a levegőbe szálljanak, hanem először a szárazföldre, majd a víziuton kísérleteztek. Ez az emberi józan ész logikája. Ha tehát az atlantiszbéliek géppel repültek, akkor már volt nekik jóval előbb vasutjuk és gőzhajójuk is, aminthogy a mi korunkban is a géppel való repülést a gőzvasut és a gőzhajó első kísérletezései száz évvel megelőzték. Amikor mi géppel a levegőbe kezdtünk szállni, akkorra már a vasuti és a gőzhajózási technikánk hihetetlen magaslaton állt. Ugyanezt feltételezhetjük az atlantiszbéliekről is. A vasut ismerete magával vonja a közlekedés, az ismeretek kicserélésének gyors lehetőségét. És ez mind olyan fejlett miliót és kulturát tételez föl, hogy bátran elmondhatjuk, hogy az atlantiszbéliek előbbre voltak sok tekintetben, mint mi.

Hogy az ősrégi szanszkrit irás különösen a repülés fejlett technikáját emeli ki, az természetes. Az embernek az őskortól kezdve régi vágya volt, hogy repülni tudjon. Ez volt a leghőbb óhaja az ősi okirat írójának is és éppen azért

hangsúlyozza, mint legnagyobb földi boldogságot, az atlantiszbéliek repülési tudását.

Ezt a boldogságot az atlantiszbéliek elérték és ezért tartották őket a boldogok szigetén lakóknak.

Ibsen azt mondja: „Mit jelentsen az, hogy vágyakozunk, bárcsak volnának szárnyaink és sokszor azt álmodjuk, hogy repülünk és még csak nem is csodálkozunk rajta!”

Hogy mennyire foglalkoztatta már az őseembert a repülés gondolata, legjobban bizonyítja, hogy minden nép mitológiájában megtaláljuk a repüléssel való kísérletezést, mint ezt már egy ősrégi teuton legenda Wielandról, a kovácsról is bizonyítja. Vagy ott van Daidalosz és Ikarosz mondája és még számtalan ősmonda.

Az atlantiszbéliek agyában is izzott a vágy fölszállni a felhők fölé. Fejlett technikájuk lehetővé tette, hogy ez a vágyuk valóra válhatott és megelőzték bennünket 12—13 ezer esztendővel.

A régészeti ásatások minden nap több és újabb meglepetéseket hoznak és ki tudja, hogy mit fognak még eredményezni?

Ismeretes, hogy a világhírű magyar tudós, Stein Aurél milyen sok homokba temetett magas kulturájú várost ásott ki Ázsiában. Ezenkívül egy amerikai expedíció nemrégiben az ázsiai Góbi sivatagban huszezer éves városok romjait ásta ki a homokból, amely romok alatt is talált emberi kultúra nyomait. Huszezer év előtt itt virágzó kultúra volt és a

romok felett tevéken járó műveletlen,
barbár népek, akiknek sok ezer év kell,
mire a 20 ezer éves kultúra magas fokát
eléri és akkor esetleg megint jön egy
ujabb és a művelt világot elpusztító
borzalmas katasztrófa és aztán kezdheti
a megmaradt, civilizálatlan emberiség a
kulturáért való küzdelmet újra előlről...
a kőbaltánál, a kőeszközöknél...

Dr. Baranyay József munkái:

I. Történelmi munkái:

A csallóközi aranymosás. Komárom 1911. (Elfogyott).

A régi Csallóköz. Adatok Csallóköz történetéhez. Nagymegyer 1911. (Elfogyott).

Fejedelemsjárs Komárom vármegyében. Hazai, külföldi és exotikus fejedelmek, uralkodók, fšhercegek, diplomáciai követségek tartózkodása Komáromban és Komárom vármegyében a rómaik korától egész napjainkig. Budapest 1912. Ára 20 K.

A komáromi nyomdászat és a komáromi sajtó története. Budapest 1914.

Ára 20 K.

A komáromi sajtó történelmi repertórium. Budapest 1914.

Ára 5 K.

Régi utazások Komárom vármegyében a legrégibb időkől a múlt század közepéig. Komárom 1928.

Ára 22 K.

Atlantisz, az elsülyedt világgrész. A legújabb kutatások eredményei. Komárom 1930.

Ára 10 K

II. Szépirodalmi munkái:

Miczi, Gizi, meg a Böske és egyéb elbeszélések. Győr 1902. (Elfogyott).

Lucifer kisasszony és más egyebek. Budapest 1908. (Elfogyott).

Balogh Etus éjszakái és egyéb történetek. Komáromi Kacz Endre eredeti rajzaival és a szerző arcképével. Komárom.

1920, 1928.

Ára 16 K.

Vagyunk. Szépirodalmi és tudományos folyóirat. Szerkesztette dr. Baranyay József. Komárom 1920. (Elfogyott).

III. Legközelebb megjelenik:

Komárom vármegye eltűnt, elpusztult községei.

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

28
37
42

28

37

42

